

SAMENWERKINGSVERBAND WATERLAND
PRIMAIR ONDERWIJS

Verslag lees-/spellingopbrengsten, ontwikkelingen technisch lezen en dyslexie

DYSLEXIE

**IS DAT NIET ZOIETS
ALS GEEN LETTERS IN
JE SOEP LUSTEN**

belgie@loesje.org
www.loesje.org/belgie

Loesje

Schooljaar 2020 – 2021

Chruf van Kempfen / Jaap Schilder

Februari 2022

Inhoud:

Inhoud:	2
Woord vooraf:	3
Zesde rapport en doel:	3
Wat kunt u verwachten in dit rapport?	4
Over de auteurs:	5
Jaap Schilder:	5
Chruf van Kempen:	5
Samenvatting:	6
DMT en AVI resultaten van ons SWV:	8
Relatief en absoluut	9
Hoe was het ook al weer met relatief en absoluut?	9
Terug naar onze samenwerkingsverband:	9
Leesresultaten groepen 3 tot en met 7 opgesplitst per groep:	10
Groep 3	10
Groep 4	11
Groep 6 en 7:	13
Leesopbrengsten toen en nu:	15
BOUW en SWV Waterland	17
Protocol Diagnose Dyslexie en Behandeling: P.D.D.B. 3.0	20
Overzicht van het aantal EED leerlingen vanaf de start van de vergoedingsregeling in 2009:	23
Organisatiemodel :	24
Spelling	27
Scholing en voorlichting:	28
Dyslexie in het basisonderwijs en de overgang naar het voortgezet onderwijs: een unieke regeling in Waterland:	30
Bijlage 1: Leesresultaten 3 tot en met 7 (juni 2021):	33
Bijlage 2:	39
Leesresultaten groep 3 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021	39
Leesresultaten groep 4 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021	42
Leesresultaten groep 5 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021	45
Leesresultaten groep 6 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021	48
Leesresultaten groep 7 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021	51
Bijlage 3: Spelling	54
Bijlage 4: Uitstroom aantallen groep 8 en dyslexieverklaring	60

Woord vooraf:

We zijn blij dat we het zesde tweejaarlijkse 'Verslag Leesopbrengsten' aan u te kunnen presenteren. Het waren twee roerige jaren. Immers de corona problematiek heeft zijn sporen nagelaten op kinderen, ouders en leerkrachten.

Afgaand op de nieuwsberichten en vakbladen, verwachtten wij een flinke terugval in de resultaten. Die grote achteruitgang is uitgebleven. We nemen wel een terugval waar, maar alle in de groepen 3 tot en met 7 scoort het totale samenwerkingsverband nog boven het landelijk gemiddelde. Hoewel er op een aantal vlakken reden is tot zorg, zijn we tevreden met de resultaten.

Zesde rapport en doel:

Vanaf 2010 houden we de resultaten van de leerlingen van ons samenwerkingsverband bij. Door data te verzamelen en daarop te sturen streeft het samenwerkingsverband ernaar maatwerk te leveren op de ondersteuning die we bieden. We hopen dat mede door die 'support' het leesonderwijs en de daaruit voortvloeiende resultaten op een hoog peil te kunnen houden. Honderd procent zekerheid heb je niet dat je altijd de goede analyse maakt. Ook bieden resultaten uit het verleden geen garantie voor de toekomst, maar tot op heden lijken we wel steeds goed te koersen. En dan beseffen we ons terdege dat we erg blij zijn met het vertrouwen wat we steeds van de scholen krijgen en gekregen hebben. Zij hebben immers hun data aan ons ter beschikking gesteld en hebben zich kwetsbaar opgesteld. Dit allemaal ten behoeve van het op peil houden van de kwaliteit van ons leesonderwijs. 'Vertrouwen' is het toverwoord om met elkaar de goede koers vast te houden voor de toekomst. Dank jullie wel daarvoor!

Wat kunt u verwachten in dit rapport?

Allereerst een totaal overzicht van de DMT en AVI resultaten van 54 scholen van ons samenwerkingsverband. Drie scholen zijn buiten het onderzoek gelaten, omdat er geen gegevens aangeleverd zijn. Vervolgens hebben we de jaarklassen bij elkaar gegroepeerd van groep 3 t/m 7: in totaal 7117 leerlingen (bijlagen 1 en 2). We bespreken de groepen kort en cijfermatig. U kunt per groep een vergelijk maken hoe uw school ervoor staat ten opzichte van het landelijk gemiddelde en de andere scholen van het samenwerkingsverband.

Daarna volgt een cijfermatig vergelijk tussen de leesopbrengsten van juni 2021 en respectievelijk 10, 8, 6, 4 en 2 jaar geleden.

We vroegen ook om de spellingresultaten (zie bijlage 3). We wilden beschikken over de spellingresultaten omdat we vanwege de implementatie van 'Letterster' een nulmeting wilden hebben. Zo kunnen we binnen afzienbare tijd vaststellen of doelen wel dan niet gehaald zijn. Hoewel we ons bewust zijn van de correlatie tussen lezen en spellen, hebben we een vergelijk met de leesopbrengsten achterwege gelaten.

In een volgend hoofdstuk staan we stil bij BOUW. De actuele gegevens en de werkwijze krijgen hier de aandacht.

Vervolgens stappen we over naar de dyslexie. Daarbij focussen we ons op het organisatiemodel van ons samenwerkingsverband. Dat organisatiemodel is al eerder beschreven en aangepast aan de actualiteit. Ook krijgt u de cijfers waar het gaat om de verwijzingen, diagnosestellingen en behandelingen van ernstige dyslexie (ED). In dit deel staan we tot slot stil bij de veranderde regelgeving omtrent diagnosestelling en behandeling van ED.

In het vervolg hierop willen wij voorlichting- en scholingsmogelijkheden die het samenwerkingsverband aanbiedt in de komende anderhalf jaar aan u voorleggen.

Als laatste geven we een overzicht van leerlingen die met een dyslexie verklaring naar het voortgezet onderwijs gaan en steken we in op de ontwikkelingen met betrekking tot dyslexie en de afspraken met het VO. De unieke afstemming PO / VO tussen de samenwerkingsverbanden PO en VO krijgt hier een plaats (zie ook bijlage 4).

Het verslag wordt verspreid onder alle scholen van ons samenwerkingsverband en de besturen. Ook zal het verslag op de site van het samenwerkingsverband geplaatst worden.

In de opbouw van deze leespeiling 2019-2020 en op de titelpagina zichtbaar heeft ondergetekende kunnen rekenen op de kennis en kunde van mijn voorganger poortwachter Chruf van Kempen. Geen gebruik maken van zijn achtergrond en expertise zou voor het SWV een gemiste kans zijn.

Chruf namens het SWV bedankt voor je inbreng en expertise.

Purmerend, februari 2022

Chruf van Kempen / Jaap Schilder

Over de auteurs:

Jaap Schilder:

Binnen het samenwerkingsverband Waterland werkzaam als adviseur passend onderwijs. In die hoedanigheid trajectbegeleider dyslexie. Hij treedt in contact met school en ouders. Wanneer er vragen zijn rond het begeleiden van kinderen met dyslexie en verbetertrajecten. Als poortwachter verantwoordelijk voor het beoordelen van de aanvragen voor toewijzing van zorg in geval van ernstige dyslexie. Intermediair tussen school, ouders, zorgaanbieders en gemeente.

Chruf van Kempen:

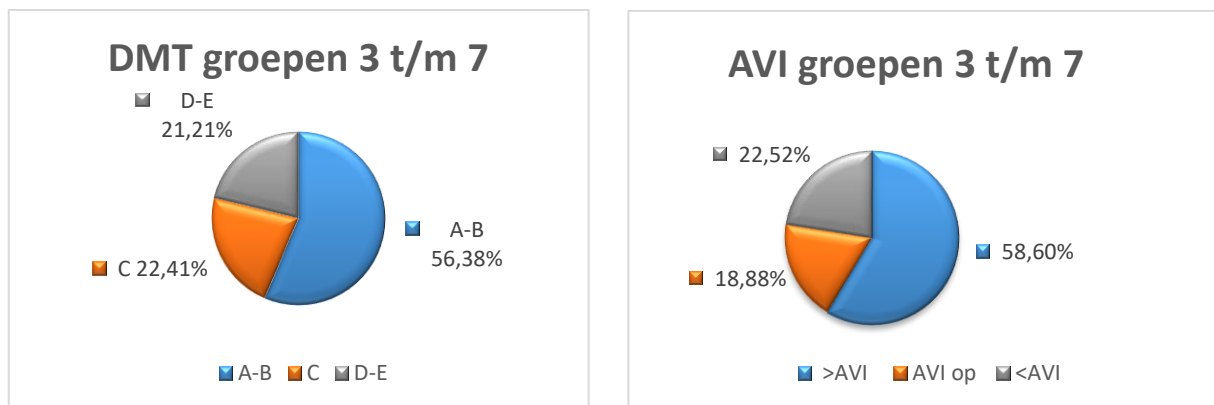
Chruf was verbonden aan het samenwerkingsverband Waterland. De laatste jaren onder meer als poortwachter, lees- en dyslexiespecialist en trajectbegeleider vergoede dyslexiezorg. Daarnaast was hij ambulante begeleider vanuit het SBO. Momenteel is hij nog actief in diverse werk- en adviesgroepen dyslexie.

De gebruikte cartoons van Loesje en van Erik Molkenboer zijn overgenomen met toestemming van de auteurs.

Samenvatting:

Dit verslag bevat de DMT en AVI gegevens van 54 van de 57 reguliere basisscholen van het samenwerkingsverband Waterland. Het betreft de resultaten van de AVI en DMT toetsen van juni 2021 die afgenomen zijn bij 7117 leerlingen. Al vijf keer eerder is een dergelijk rapport verschenen.

De resultaten liggen ook nu weer boven het landelijk gemiddelde.

We hebben gekeken naar het totale resultaat per school (bijlage 1), maar ook naar de verschillende jaargroepen 3 tot en met 7 (bijlage 2). De cijfers zijn opgesteld volgens de absolute en de relatieve methode. We zien dan het volgende beeld:

groep	aantal ln.	D/E scores	in aantal	D/E scores	in aantal	D/E scores	in aantal
	Waterland	landelijk	bij 25%	relatief	relatief	absoluut	absoluut
		(gemiddeld)		(Waterland)		(Waterland)	
3	1384	25%	346	19,83%	274	20,73%	287
4	1425	25%	356	22,63%	322	22,24%	317
5	1430	25%	358	21,51%	308	19,86%	284
6	1411	25%	353	20,30%	286	20,41%	288
7	1467	25%	367	21,78%	320	20,92%	307
totaal	7117		1780		1510		1483

In het vorige verslag spraken we het vermoeden uit dat BOUW zijn vruchten afgeworpen had. De groepen 3 en 4 presteerden significant beter op de DMT. Nu zien we dat die progressie op de DMT in de groepen 3 zich continueert. (19,83% uitvallers nu, versus 22,04% twee jaar geleden). In groep 4 tot en met groep 7 zien we een daling in de resultaten op de DMT. We scoren dan wel boven het landelijk gemiddelde, maar vooral in groep 4 en 7 is er een zorgelijke ontwikkeling. Daarover straks meer. Ook zullen we bij de bespreking van de jaargroepen stil staan bij de AVI resultaten.

Vergoedingsregeling: Wisten we in de afgelopen jaren steeds rond de landelijke streefnorm te blijven, in de afgelopen twee jaar zien we een toename van het aantal leerlingen welke in aanmerking komt voor de vergoedingsregeling dyslexie.

Als we de cijfers beschouwen dan zien we dat het aantal aangeboden dossiers iets boven het richtgetal van 6% zit. Het aantal leerlingen dat na onderzoek wordt afgewezen zit ver onder de streefnorm. De inzet van de poortwachter laat hier zijn effect en nut zien. De leerlingen die uiteindelijk in aanmerking komen

voor behandeling blijft in de afgelopen twee jaar steken op resp. 5,41% en 4,62%. Een behoorlijke stijging ten opzichte van eerdere jaren.

Tot slot hebben we gekeken naar het aantal leerlingen wat groep 8 verlaten heeft met een dyslexieverklaring. Dat aantal is gedaald van 8% naar 6,38% (zie bijlage 4).

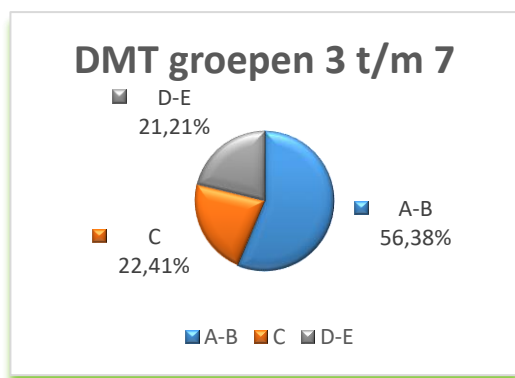
DMT en AVI resultaten van ons SWV:

Op de volgende pagina's hebben we de scholen op alfabetische volgorde gerangschikt. We geven per school de resultaten weer van de DMT toetsen die afgenomen zijn in juni 2021. We hebben de scholen gevraagd om de gegevens middels de A t/m E systematiek aan te leveren. Dat we niet gekozen hebben voor I t/m V heeft met het volgende te maken. Door meerdere leesdeskundigen wordt geadviseerd om voor de D/E leerlingen extra interventies in te zetten. Dat is gemiddeld 25% van de leerlingen. Zou je kijken naar de I t/m V methode, dan zou je of alleen de V leerlingen extra hulp geven (20%) of alle IV en V leerlingen. Het nadeel van die laatste keuze is dat 40% wel erg veel is. Praktisch niet uitvoerbaar. Kies je voor 20% dan slippen mogelijk kinderen door de mazen van het net.

Het is een hardnekkig misverstand dat de A t/m E systematiek niet meer geldig is. In communicatie met ouders is de I t/m V systematiek praktischer, omdat je van de discussie 'hoge C' en 'lage C' af bent. Een III score is 'gemiddeld'. Voor de vergoede dyslexiezorg, maar ook voor het maken van een groepsplan is de A t/m E normering praktischer¹. Ook kijken we waar het de vergoedingsregeling Ernstige Dyslexie (ED) aan gaat naar E scores.

Bij het rangschikken en verwerken van de cijfers zien we de volgende resultaten. Het aantal hoog scorende leerlingen op de DMT met een A-B score is 56,38% (was in 2019 59,24%). Landelijk is dat 50%. Kijken we naar landelijke resultaten dan zitten we goed. Beschouwen de eerdere leesopbrengsten dat zijn we gedaald met 2,86% minder A-B scores.

Wat betreft de laag scorende zien we dat landelijk 25% van de leerlingen een D-E score behaalt. In ons SWV is dit 21,21%. Ook hier geldt dat we ten opzichte van landelijke cijfers nog goed zitten, maar 19,42% uitvallers in 2019 was een betere score dan nu.

De AVI resultaten laten een zelfde beeld zien. Leerlingen die boven het vereiste AVI niveau lazen in juni 2021 liep terug naar 58,60%. Dat was in 2019 62,80%. Ook zien we hier dat het percentage dat onder het tekstniveau leest gestegen is van 19,83% in 2019 naar 22,52%. De AVI resultaten gelden als 'richtlijn'. Een landelijke vergelijking is niet te maken; gemiddelden over heel Nederland, zoals die bekend zijn van de DMT, zijn wat betreft de AVI niet aan de orde.

¹ Diagnostiek van technisch lezen en aanvankelijk spellen – Struiksmā, van der Leij en Vieijra

Relatief en absoluut:

Tot slot is het belangrijk om op de te merken dat de DMT en AVI cijfers 'gemiddeld' (relatief) berekend zijn. Dat laatste houdt in dat een grote school even zwaar meetelt als een kleine school.

Hoe was het ook al weer met relatief en absoluut?

Zoals gezegd wordt bij de relatieve berekening elke school even zwaar berekend. Stel een school met 60 leerlingen in de groepen 3 waarbij 10% een D/E score behaalt. Dat is absoluut 6 leerlingen. Een tweede school met 20 leerlingen in groep 3 behaalt 50% een D/E score. Absoluut komt dat neer op 10 leerlingen.

Volgens de relatieve methode behaalt gemiddeld op deze twee scholen 30% een D/E score ($10\% + 50\% = 60\% : 2 = 30\%$). Kijken we naar de absolute cijfers dan behalen $6 + 10 = 16$ leerlingen een D/E score. Dat is van het totaal van de twee scholen 20%. Immers van 80 leerlingen van twee scholen maakt 16 leerlingen 20%.

Dit concrete voorbeeld laat zien dat in deze groepen 3 grote scholen gemiddeld beter scoren dan kleine scholen. Een verklaring² voor dit fenomeen wordt wel eens gezocht in het feit dat kleinere scholen vaker aangewezen zijn op combinatieklassen, terwijl grote scholen voor enkelvoudige groepen kunnen kiezen. Bij die kleine scholen is de kans dat de kwaliteit van het onderwijs onder druk wordt gezet door combinatiegroepen groter.

Terug naar onze samenwerkingsverband:

Onderstaand schema is uitgewerkt per leerjaar. Hier zijn 'relatief' en 'absoluut' (in aantallen) concreet becijferd. Kijken we naar vergelijking 'relatieve' en 'absolute' cijfers in percentages dan zien de resultaten er als volgt uit:

groep	aantal ln.	D/E scores	in aantal	D/E scores	in aantal	D/E scores	in aantal
	Waterland	landelijk	bij 25%	relatief	relatief	absoluut	absoluut
		(gemiddeld)		(Waterland)		(Waterland)	
3	1384	25%	346	19,83%	274	20,73%	287
4	1425	25%	356	22,63%	322	22,24%	317
5	1430	25%	358	21,51%	308	19,86%	284
6	1411	25%	353	20,30%	286	20,41%	288
7	1467	25%	367	21,78%	320	20,92%	307
totaal	7117		1780		1510		1483

Opvallend in bovenstaand staatje is dat in de groepen 3 in relatieve aantallen juist minder leerlingen uitvallen dan in de absolute. In groep 4, 5 en 7, is dat juist het omgekeerde. In het verleden zagen we dat grote scholen beter presteerden, met name in de groepen 3 was dat aan de orde. Nu moeten we het omgekeerde vast stellen in groep 3. Een verklaring die we geprobeerd hebben te vinden, hebben we niet. Wel een opsteker voor de kleine scholen. Die verschillen tussen relatief en absoluut lopen in de andere groepen ook niet zo ontzettend ver uit elkaar.

² Chris Struiksmā en Chruf van Kempen Tijdschrift voor Orthopedagogiek september 2016

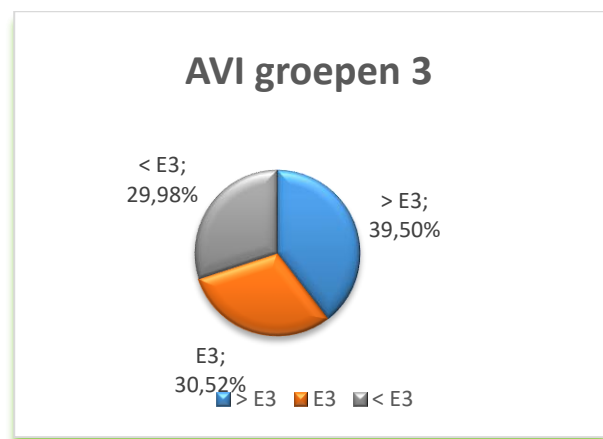
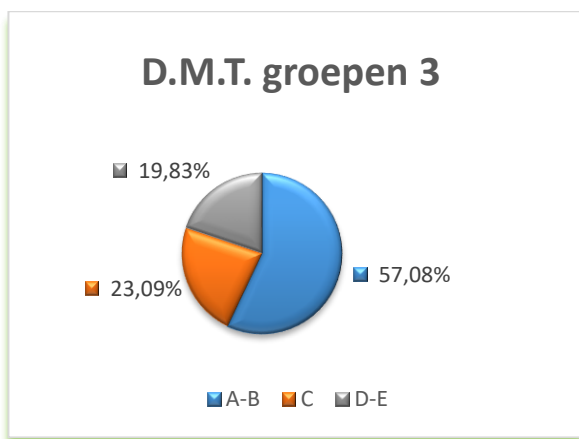
Leesresultaten groepen 3 tot en met 7 opgesplitst per groep:

Groep 3:

In vorige verslagen maakten we ons zorgen over de resultaten in groep 3. Twee jaar geleden zagen we een opmerkelijke stijging van de opbrengsten. Het aantal A-B leerlingen steeg en de uitvallers daalden in aantal. We zien nu dat de trend zich ten dele continueert. Het A-B percentage is 57,08%. Dat is een zeer geringe daling, daar twee jaar geleden 57,80% gescoord werd. Kijken we naar de uitvallers (D-E) leerlingen dan zien we het aantal dalen van 22,04% naar 19,83%. We zijn hier erg blij mee. Immers ondanks de corona 'tegenwind' wisten leerlingen, leerkrachten en ouders dit resultaat neer te zetten. We vermoeden dat de inzet van BOUW hier terug te zien is.

Op de AVI zien we iets opmerkelijks. In de meeste gevallen lezen leerlingen op tekstniveau beter dan op woordniveau. De voorspellende waarde van een tekst draagt aan dat verschil bij. De genoemde progressie op de DMT zien we niet terug in de AVI. Bijna 40% leest boven het gewenste niveau en zo'n 30% leest op niveau. We zien dat 30% het vereiste niveau niet haalt. Dit aantal is dus hoger dan de kleine 20% uitvallers op de D.M.T.

Eerlijk gezegd maken we ons over dit laatste niet zo veel zorgen. We hebben liever een stevig leesfundament (dus op woord en letterniveau) dan dat leerlingen op tekstniveau behoorlijk lezen en op letter- en woordniveau uitvallen. Dat tekstniveau volgt (meestal) vanzelf als de basis in orde is. Deze trend wordt bevestigd in de leesniveau cijfers vanaf de groepen 5 tot en met 7. De AVI cijfers lopen uit op de D.M.T. opbrengsten naarmate de leerlingen in hogere leerjaren komen.

Tip:

De nadruk in groep 3 moet liggen op het automatiseren van letters (klank-tekenkoppeling).

Streef ernaar als alle klanken aangeboden zijn, zo rond half groep dat deze benoemd worden in 36 seconden. Eind groep 3 dient de klank-tekenkoppeling van de 34 grafemen zonder fouten te worden uitgevoerd in 31 seconden. De drempelwaarde tijd = 31 sec.

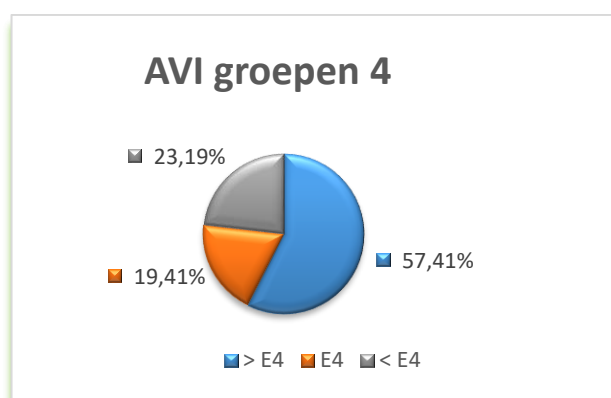
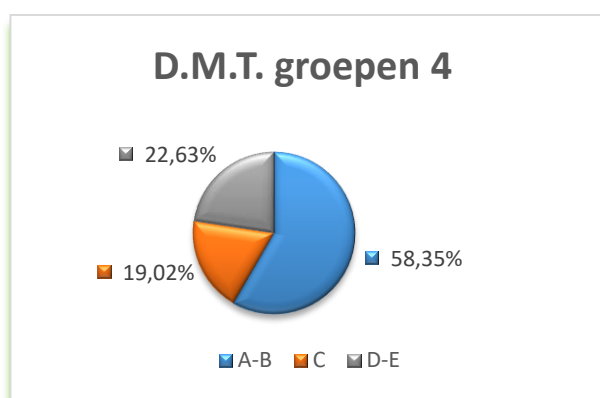
Bij een leesniveau M4 moet de benoemtijd van de klanken afgenomen zijn tot rond de 24 sec. De lettertoets is na groep 3 dus nog aan de orde!

Bij een automatisering na het aanvankelijk leesniveau (>M4) hebben leerlingen voor de volledige kaart niet meer dan 20 sec nodig.

Groep 4:

Waren we twee jaar geleden in feeststemming met het wonder wat er gebeurd was in groep 4 waarbij 62,31% een A-B score scoorde. Nu zien we een terugval naar 58,35% en een toename van uitvallers (D-E) scores van 17,49% naar 22,63%. Hier scoren de 4^e groepers nog wel boven het landelijk gemiddelde, maar alertheid is hier op zijn plaats.

Bij de AVI zien we een parallel beeld. Terugloop in hoog presteerders en toename van laag presteerders. Het lijkt erop dat de progressie van twee jaar geleden, die we toen toeschreven aan de inzet van BOUW teniet gedaan is. Als pleister op de wonde willen we wel opmerken dat deze groep nog altijd beter scoort dan 4, 6, 8 en 10 jaar terug. Toen bleven de hoog presteerders steken op ongeveer 51%. Ook het aantal onder presteerders is minder dan bij die metingen. Ten opzichte van 2 jaar terug is er dus wel een significante toename van onder presteerders. De uitvallers bedroegen 2 jaar terug jaren ongeveer 17% en dat is nu ruim 22%. Punt van aandacht, lijkt ons!

Tip:

Controleer in groep 4 regelmatig of de klanken nog binnen de tijd en foutloos benoemd worden.

Wees je ervan bewust dat technisch lezen een automatiseringsvaardigheid is. Zo'n vaardigheid krijg je onder de knie door het vaak te doen. Dat geldt voor toetsenbord vaardigheid en auto rijden, maar ook bij lezen! Hardop lezen is de beste oefening.

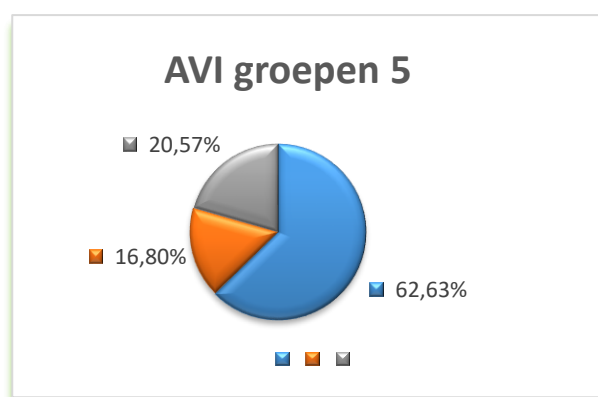
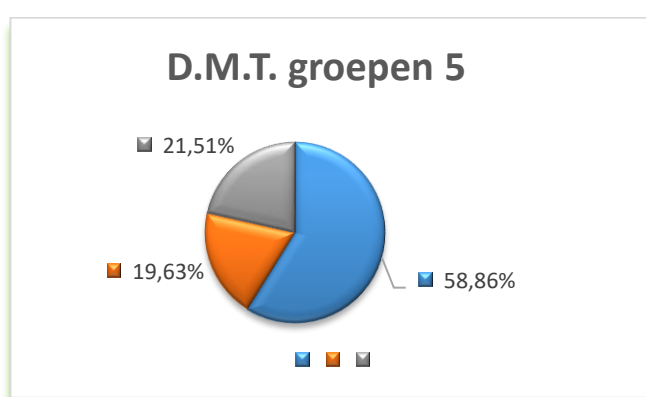
Hier gaat de wet van Jost op: 5 x 1 is meer dan 1 X 5: vijf keer kort oefenen is effectiever dan één keer lang oefenen!

Opmerking: Stillezen geldt dus niet als effectief oefenmoment om technisch lezen geautomatiseerd en vloeiend te krijgen. Hoe zinvol en leuk dit ook moge zijn!

Groep 5:

In deze groep liep het aantal A-B presteerders weer wat op, maar bij de uitvallers zien we ook een stijging. Dit gaat ten koste van de C scores. Met andere woorden de verschillen tussen boven en onderpresteerders worden groter. De scores zijn ook hier beter dan het landelijk gemiddelde. Maar kijken we naar de zwakke scores 4 jaar geleden dat bleef dat steken op 17,96 %. Twee jaar terug steeg dat naar 20,85% en nu 21,51%. Dat is toch een trend die aandacht verdient.

Ook op de AVI zien we dat het aantal leerlingen wat boven het niveau leest gedaald is van 67,22 naar 62,63%. En de uitvallers stijgen hier naar 20,57% (was 17,56%). De cijfers zijn niet alarmerend, maar lijken ons wel een punt van aandacht. Ze geven aanleiding om te denken dat gerichte leesinstructie hier een bescheidener rol heeft ingenomen. De richtlijn voor deze groep is 150 minuten per week voortgezet technisch lezen.

Tip:

In deze groep zijn andere werkvormen goed in te zetten. Denk daarbij aan mandjes lezen, dobbelsteen lezen, lezen tot de fout, expres fouten lezen. Internet biedt een keur aan mogelijkheden.

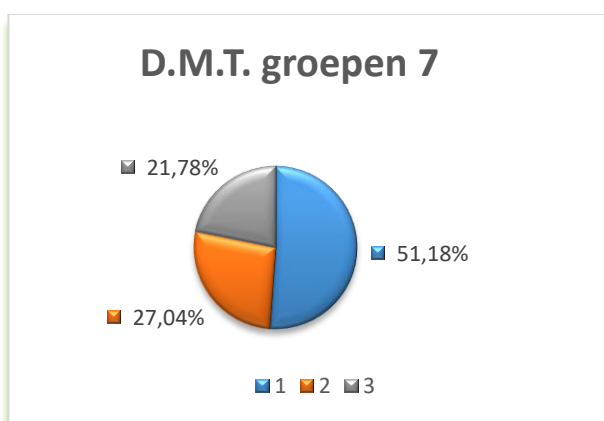
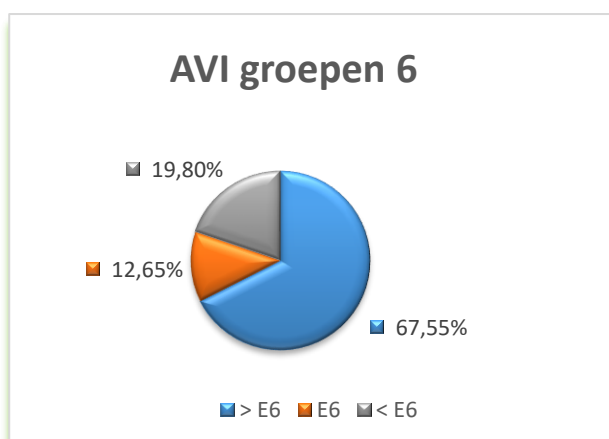
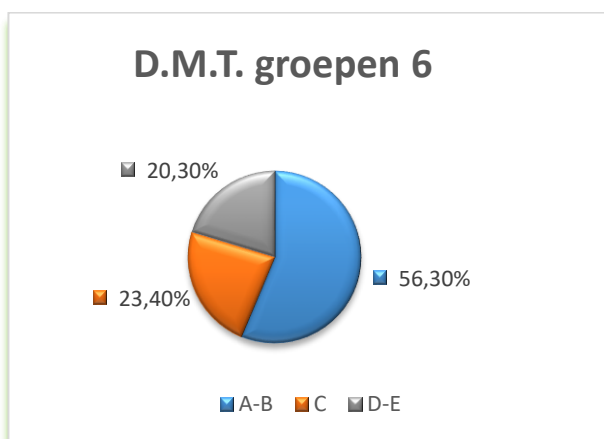
De richtlijn voor deze groep is 150 minuten per week voortgezet technisch lezen. Voor uitvallers 60 minuten meer!

Groep 6 en 7:

Deze groepen bespreken we tegelijkertijd, omdat ze bijna eenzelfde beeld laten zien. De 'boven presteerders' op de DMT liepen hier terug. De A-B scores verminderden in groep 6 over de laatste 6 jaar. Van 63,74% (2017) naar 58,71% (2019) en nu 56,30%. In groep 7 was de terugloop nog sterker: van 67,32% (2017) sterke lezers naar 59,51% (2019), naar 51,18% bij de laatste toets. Het aantal leerlingen dat een D-E score behaalde liep daartegen op. In groep 6 van 18,98% naar 20,30%. In groep 7 steeg het aantal onderpresteerders van 17,78% naar 21,78%. Het geleidelijk wegzakken van deze groepen vraagt om actie. De stijging aan de 'onderkant' en de terugloop 'bovenkant' ging ten gunste van de C scores, de middengroep. We zien dat er dus veel meer leerlingen in het 'grijze midden' zijn gaan scoren.

Vergelijken we de DMT met de AVI, dan zien we dat in groep 6 en 7 een zelfde beeld, die zich eigenlijk al in groep 4 inzet. Oplopend aantal uitvallers en teruglopend getal aan de 'bovenkant'. Ook hier geldt dat gericht leesonderwijs in deze groepen echt aan de orde is. Secuur en vloeiend lezen verdienen de aandacht.

Als we deze ontwikkeling goed beschouwen en we trekken de lijn naar boven toe door, tot het voortgezet onderwijs, dan wordt duidelijk dat daar ook het leesniveau terug loopt. Actie in het basisonderwijs in de midden- en bovenbouwgroepen is dus echt aan de orde!

Tip:

Belangrijk in deze groepen is, dat er echt controleerbaar hardop gelezen wordt. Bij de afnemen van de DMT en AVI wordt immers ook hardop gelezen. Leg de nadruk op het vloeiend lezen en 'precies-lezen-wat-er staat'. Hier geldt eerst zorgvuldig en dan snel!

Om deze vaardigheid in de middenbouw en bovenbouw te blijven aanbieden is het lees- en spellingprogramma Letterster aan te bevelen.

Tip: Betrek ook andere vakken bij het lezen. Het is dus goed om bijvoorbeeld bij de zaakvakken te oefenen met hardop lezen! Grijp iedere kans om hardop te lezen aan. Wat is het niet leuk om leerlingen in groep 6 en 7 te laten voorlezen aan kleuters en leerlingen in groep 3. Dit laatste heeft als neveneffect dat het pedagogisch klimaat in positieve zin gestimuleerd wordt.

Tip: Streef ernaar om minstens één maal in de week alle kinderen in je klas te hebben gehoord als ze een stukje hardop lezen. Met weinig inspanning rem je 'razende Roeltje' af die met heel veel fouten leest en stimuleer je de onzekere lezer die bang is om fouten te maken en alle varianten die daartussen en omheen te vinden zijn. Dat bijsturen is sturen op maat: weinig inspanning met een groots effect!

Tip: waarborg voldoende leestijd per week.

Onderstaand een richtlijn:

- Groep 1 en 2: 300 – 480 minuten doelgerichte taalactiviteiten met aandacht voor taalontwikkeling*
- Groep 3: 360 minuten aanvankelijk technisch lezen*
- Groep 4: 150 - 180 minuten voortgezet technisch lezen*
- Groep 5: 120 - 150 minuten voortgezet technisch lezen*
- Groep 6: 120 minuten voortgezet technisch lezen*
- Groep 7: 30 – 60 minuten onderhouden voortgezet technisch lezen*
- Groep 8: 30 – 60 minuten onderhouden voortgezet technisch lezen*

Zwakke lezers krijgen in groepen 3 t/m 8 minimaal 60 minuten extra instructie per week.

Leesopbrengsten toen en nu:

Onderstaand overzicht geeft waardevolle 'totaal' informatie over de leesresultaten in ons samenwerkingsverband vanaf 2010. Het laat een vergelijk zien tussen de zes tweejaarlijkse peilmomenten over de groepen 3 t/m 7. Wat we in het vorige hoofdstuk besproken hebben is hier overzichtelijk gerangschikt:

groep	DMT 2010 - 2011	DMT 2012- 2013	DMT 2014- 2015	DMT 2016- 2017	DMT 2018- 2019	DMT 2020- 2021
	A - B score	A - B score	A - B score	A - B score	A - B score	A - B score
3	51,88%	49,35%	52,32%	51,88%	57,80%	57,08%
4	51,37%	52,16%	50,97%	52,16%	62,31%	58,35%
5	54,53%	55,83%	57,03%	59,18%	57,85%	58,86%
6	60,04%	61,54%	64,56%	63,74%	58,71%	56,30%
7	62,67%	65,58%	68,67%	67,32%	59,51%	51,18%
	DMT 2010 - 2011	DMT 2012- 2013	DMT 2014- 2015	DMT 2016- 2017	DMT 2018- 2019	DMT 2020- 2021
	C - score	C	C	C	C	C
3	23,47%	25,51%	25,02%	24,91%	20,17%	23,09%
4	23,08%	23,76%	24,98%	24,91%	20,20%	19,02%
5	24,45%	22,15%	24,05%	22,86%	21,29%	19,63%
6	15,96%	15,88%	14,58%	14,53%	22,31%	23,40%
7	19,20%	17,21%	15,41%	14,63%	22,71%	27,04%
	DMT 2010 - 2011	DMT 2012- 2013	DMT 2014- 2015	DMT 2016- 2017	DMT 2018- 2019	DMT 2020- 2021
	D - E score	D - E score	D - E score	D - E score	D - E score	D - E score
3	24,65%	25,14%	22,66%	23,21%	22,04%	19,83%
4	25,55%	24,08%	24,05%	22,93%	17,49%	22,63%
5	21,02%	22,02%	18,92%	17,96%	20,85%	21,51%
6	24,00%	22,58%	20,86%	21,74%	18,98%	20,30%
7	18,13%	17,21%	15,91%	18,05%	17,78%	21,78%

	AVI 2010-2011	AVI 2012-2013	AVI 2014-2015	AVI 2016-2017	AVI 2018-2019	AVI 2020-2021
	> AVI niveau	> AVI niveau	> AVI niveau	> AVI niveau	> AVI niveau	> AVI niveau
3	48,73%	35,35%	43,65%	40,53%	41,44%	39,50%
4	52,04%	50,30%	54,02%	55,13%	62,17%	57,41%
5	58,98%	54,50%	58,40%	62,82%	67,22%	62,63%
6	71,69%	60,74%	67,05%	66,57%	69,72%	67,55%
7	78,90%	68,86%	73,32%	73,43%	73,43%	67,45%
	AVI 2010-2011	AVI 2012-2013	AVI 2014-2015	AVI 2016-2017	AVI 2018-2019	AVI 2020-2021
	op AVI niveau	op AVI niveau	op AVI niveau	op AVI niveau	op AVI niveau	op AVI niveau
3	26,92%	31,83%	31,76%	34,87%	27,85%	30,52%
4	27,42%	26,66%	25,16%	25,42%	19,59%	19,41%
5	21,12%	23,60%	21,30%	20,22%	15,19%	16,80%
6	10,98%	13,30%	12,41%	13,61%	12,83%	12,65%
7	8,89%	13,43%	11,43%	11,57%	11,35%	14,14%
groep	AVI 2010-2011	AVI 2012-2013	AVI 2014-2015	AVI 2016-2017	AVI 2018-2019	AVI 2020-2021
	< AVI niveau	< AVI niveau	< AVI niveau	< AVI niveau	< AVI niveau	< AVI niveau
3	24,35%	32,81%	24,59%	24,60%	30,70%	29,98%
4	20,54%	23,04%	20,82%	19,45%	18,24%	23,19%
5	19,90%	21,90%	20,28%	16,96%	17,56%	20,57%
6	17,33%	25,96%	20,54%	19,81%	17,44%	19,80%
7	12,21%	17,70%	15,25%	15,00%	15,20%	18,41%

BOUW en SWV Waterland

In juli 2021 is de overeenkomst met het computergestuurde interventieprogramma BOUW vanuit het samenwerkingsverband verlengd. Het betreft hier een preventieve aanpak waarmee leesproblemen bij risicoleerlingen in groep 2 t/m 4 voorkomen kunnen worden. Het programma is bewezen effectief en voldoet aan de eisen die gesteld worden aan zorgniveau 3 voor doorverwijzing naar vergoede diagnostiek dyslexie.

Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats, middels QuickScan Bouw. Hierin wordt aan de scholen gevraagd hoe de selectie van risicoleerlingen tot stand komt, hoeveel leerlingen actief zijn met het programma en in welke frequentie. Ook wordt gevraagd hoe de ondersteuning / toetsing is georganiseerd en wie er verantwoordelijk is voor de resultatenmonitor.

Tevens beantwoorden de scholen stellingen met betrekking tot beleid en implementatie en ook wordt gevraagd om mogelijke verbeteringen van de randvoorwaarden voor het werken met Bouw te benoemen.

De QuickScan verschaft informatie die bedoeld is voor de scholen en de stuurgroep. Met de gegevens kunnen we het gebruik van Bouw volgen en zorgen voor de juiste ondersteuning op alle scholen. De QuickScan is ook een evaluatiemogelijkheid voor de scholen om te bepalen of Bouw naar wens draait. Dit jaar ontvingen wij data van 50 respondenten.

Bij de laatste QuickScan medio oktober 2021 zien we een totaal aantal gebruikers van 732 gebruikers zijn aangemeld. Een toename van 112 ten opzichte van de vorige QuickScan. Het feit dat het programma webbased is en dus ook in combinatie school en thuis kan worden ingezet, heeft in de lockdown periode wellicht een positieve rol gespeeld. In groep 2 wordt Bouw bij 67 leerlingen ingezet, terwijl er in de groepen 3 en 4 respectievelijk 375 en 290 gebruikers geteld worden. We zien in het gebruik een afname in groep 2 waar het gebruik in groep 3 weer toeneemt. Het gebruik in groep 4 is stabiel gebleven.

Het programma kan halverwege groep 2 en/of in het begin van groep 3 worden gestart. Vijftig procent van de scholen kiest voor de laatste optie.

Kijken we naar het gebruik per school dan is dat mede afhankelijk van de grootte van de school. Er zijn scholen die moeite hebben met de implementatie van het programma. Bij deze scholen is de deelname laag of nul. We zien dat er scholen zijn die slechts 1 of 2 of zelfs helemaal geen leerlingen in Bouw laten werken. Het samenwerkingsverband stelt zich beschikbaar om deze scholen te ondersteunen bij de op- en doorstart van BOUW, waar dat gewenst wordt.

Anderzijds zien we 'groot gebruikers'. Hierbij zien we in een groep 3 of 4 dat meer dan 10 deelnemers in het programma werken. Het is wenselijk om samen te analyseren hoe de selectie tot stand is gekomen en kritisch te kijken naar het beoogde effect van de interventie dat immers door middel van een frequentie van 4 keer per week kan worden bereikt.

Bij het overgrote deel van de scholen is er sprake van een gemiddeld gebruik.

Meer dan 70% van de scholen maakt gebruik van ouderejaarsleerlingen in de tutorrol. Tevens worden, indien mogelijk, onderwijsassistenten (58%) en stagiaires (22%) ingezet. Op de vraag over het functioneren van de thuisondersteuning van BOUW ervaart 70% van de scholen die hulp van thuis als positief.

Tip! Bovenbouwtutoren:

- Bedenk voor de aspirant tutor een creatieve start: een sollicitatiebrief schrijven!
- Effectief werken door het oefenmoment 'schoolbreed' te kiezen aan het begin van de ochtend of middag.
- Observeer of er een goede match is tussen tutor en leerling en wissel dit eens af!
- Deel de successen met de tutor en laat hem/haar bij de toets momenten aanwezig zijn.
- Laat een passende beloning bedenken na gedane arbeid: Extra gymles of iets lekkers!

De kracht van het programma is dat de online lessen en hiermee de individuele begeleiding, zoals deze staat voorgeschreven in het Protocol Leesproblemen en Dyslexie, door meerdere partijen kan worden uitgevoerd. Zo kan de belasting over school en thuis worden gespreid.

Ontwikkelaar Lexima heeft een volledig vernieuwde versie uitgebracht. Inhoudelijk is niets veranderd. De huidige versie is wel aantrekkelijker en gebruiksvriendelijker van opzet. Zo zien de leerlingen nu hun eigen voortgang in het bouw-delen-overzicht. Bij het maken van lessen en toetsen bouwen de kinderen torens. Elke toren heeft een eigen verrassingselement. Tijdens de lessen zien de leerlingen ook direct het resultaat. Door deze nieuwe elementen beoogt de maker leerlingen, ouders en tutoren nog meer te motiveren.

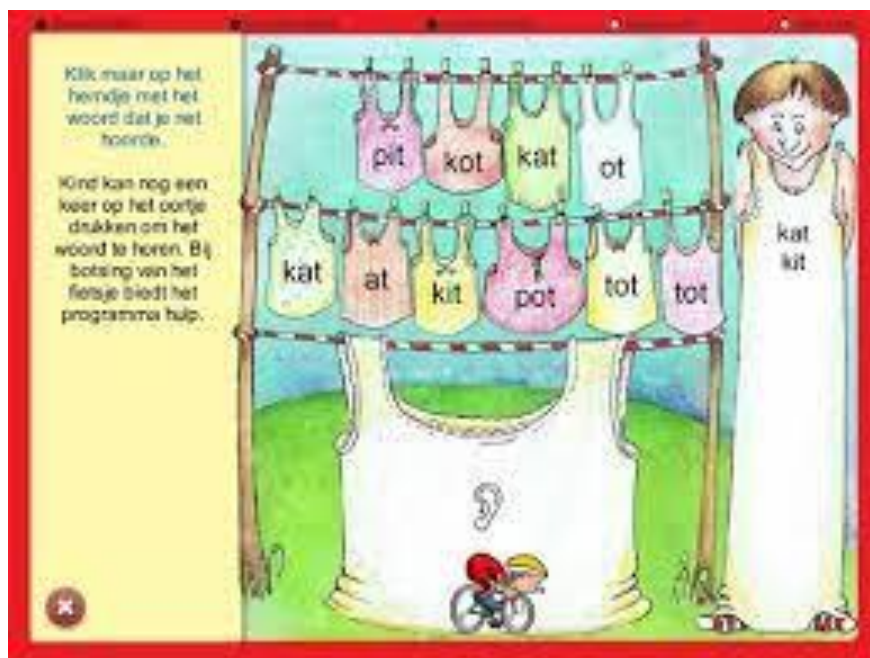
Bouw! Nieuw

- Nieuw tintje en maak je eigen Avatar!
- Toren klaar! Bouw onderdeel is afgerond!
- Lessen zijn onveranderd! Lessen tellen af in voorbereiding op een toets.
- Na een toets nog herhalen? Ga naar aanbevolen lessen!
- Resultatenoverzicht is handig te vinden.

Het gezamenlijke doel is om de kwaliteit van het leesonderwijs op het hoge niveau te houden. Bouw! Is inmiddels als een duurzaam verbetertraject geïntegreerd in het leesaanbod binnen het samenwerkingsverband. Dit houdt in dat we een hoog basisniveau nastreven en dat risicoleerlingen structureel adequate leesondersteuning krijgen. Omgekeerd geldt dat de scholen mogen rekenen op ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband, zoals die al enige jaren gegeven is.

Het monitoren van het aanbod van voorbereidende leesactiviteiten, het aanvankelijk en voortgezet technisch lezen op de scholen blijft dus een speerpunt.

In relatie tot het gebruik van het leesprogramma Bouw zullen we jaarlijks netwerkbijeenkomsten organiseren. Tijdens deze bijeenkomsten kunnen knelpunten, nieuwe ontwikkelingen en 'good practice' met elkaar worden gedeeld. Het samenwerkingsverband wil, waar het gaat om het aanbod van het voortgezet technisch leesonderwijs, op maat ondersteunen.

Protocol Diagnose Dyslexie en Behandeling: P.D.D.B. 3.0

De vergoedingsregeling EED is van start gegaan per 1 januari 2009. De regeling gaat dus het 13^e jaar in. Met ingang van 1 januari 2022 is de regeling geactualiseerd in het Protocol Dyslexie Diagnose en Behandeling 3.0. Informatie over de wijzigingen zijn op de site van het SWV terug te vinden. Kort gezegd zijn de ernstcriteria voor aanmelding aangescherpt en anderzijds zijn er meer mogelijkheden voor de zorgaanbieders om aanvragen waarbij sprake is van comorbiditeit nader te onderzoeken en waar mogelijk toch een passend aanbod te kunnen doen of regie te voeren voor een gepersonificeerd behandelplan.

Taak van de poortwachter blijft om dossiers te toetsen, maar ook om mee te denken in het voortraject van leerlingen die mogelijk in de toekomst in aanmerking komen voor de vergoedingsregeling. Ook kan de poortwachter een rol spelen bij leerlingen die afgewezen zijn voor de vergoedingsregeling, maar wel in aanmerking komen voor een dyslexieverklaring.

De vergoedingsregeling kampt met enorme overschrijdingen. Uit onderzoek van 2019 in opdracht van het ministerie van onderwijs naar de omvang van de dyslexieverklaringen blijkt dat vanaf de jaargroep 5 het percentage kinderen met een dyslexieverklaring oploopt van 3,8 % naar 7,5 %. Daarvan heeft 6 procent de diagnose E(E)D.³

We zijn tot 2 jaar terug binnen de prevalentiecijfer 3,6% gebleven met het aantal verwijzingen EED. In de afgelopen twee jaar zien we echter een toename. We hebben de landelijke streefnorm en de EED getallen van ons samenwerkingsverband naast elkaar gezet van de afgelopen twee schooljaren.

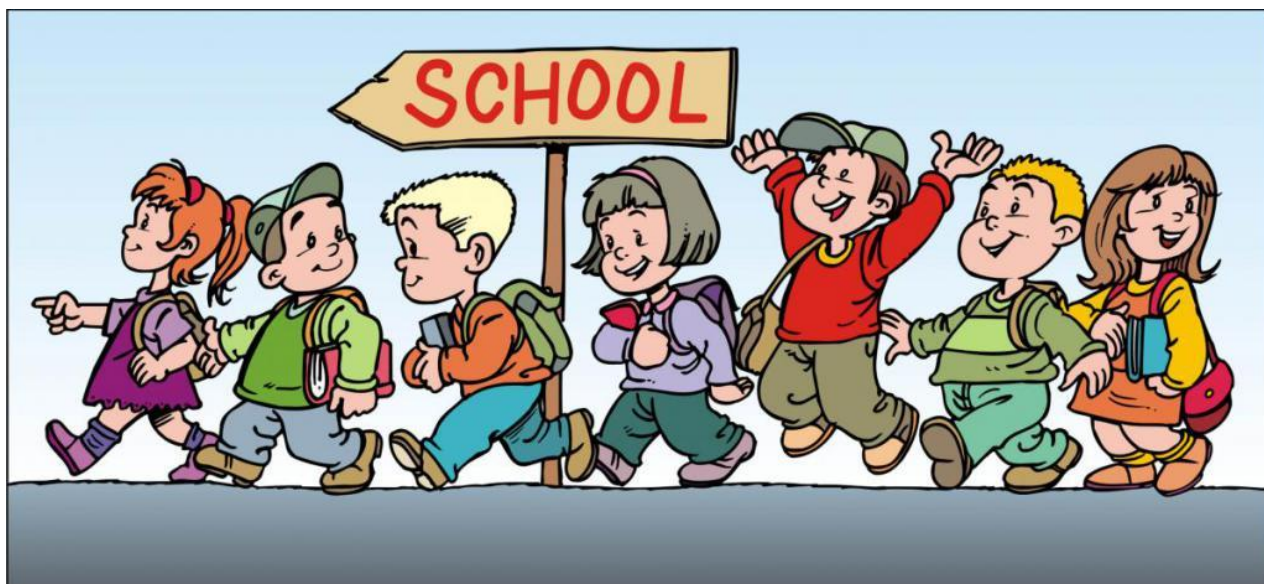
In het schooljaar 2019-2020 telde het Samenwerkingsverband Waterland 12710 leerlingen.				
Leerlingen komen mogelijk in enig jaar van 8 jaar basisschool in aanmerking voor diagnostiek / behandeling EED (12710 : 8 = 1589)				
	Landelijke streefnorm:	SWV Waterland :		
Aanmeldingen EED	6% X 1589 = 95,34	6,04% x 1589 = 96		96
Afgewezene trajectbegeleiding		0,32% x 1589 = 5		5
Dossier door voor onderzoek	6% X 1589 = 95	5,72% x 1589 = 91		91
Afgewezene na onderzoek	2,4% X 1589 = 38,14	0,26% x 1589 = 4		4
Terug getrokken		0,06% x 1589 = 1		1
Vergoede behandeling	3,6 % X 1589 = 57,20	5,41% x 1589 = 86		86
In het schooljaar 2020 - 2021 telde het Samenwerkingsverband Waterland 12619 leerlingen.				
Leerlingen komen mogelijk in enig jaar van 8 jaar basisschool in aanmerking voor diagnostiek / behandeling EED (12619 : 8 = 1577)				
	Landelijke streefnorm:	SWV Waterland :		
Aanmeldingen EED	6% X 1577 = 95	6,53% x 1577 = 103		103
Afgewezene trajectbegeleiding		0,57% x 1577		9
Dossier door voor onderzoek	6% X 1577 = 95	5,96% x 1577		94
Afgewezene na onderzoek	2,4% X 1577 = 37,84	1,26% x 1577		20
Verhuurd		0,064% x 1577		1
Vergoede behandeling	3,6 % X 1577 = 56,77	4,62% x 1577		73

³ Dyslexieverklaringen Verschillen tussen scholen nader bekeken maart 2019

Als we de cijfers beschouwen dan zien we dat het aantal aangeboden dossiers iets boven het richtgetal 6% zit. Het aantal leerlingen dat na onderzoek wordt afgewezen zit ver onder de streefnorm. Hier wordt duidelijk dat de rol van de poortwachter een direct effect heeft op de cijfers. Immers onnodige onderzoeken en de daarmee gepaard gaande teleurstelling blijven goeddeels achterwege. De meeste kinderen waarvan het dossier in orde is, komen ook in aanmerking voor onderzoek.

De leerlingen die uiteindelijk in aanmerking komen voor vergoede behandeling blijft in de afgelopen twee jaar steken op resp. 5,41% en 4,62%. Een behoorlijke stijging ten opzichte van eerdere jaren.

Opvallend is de plotse stijging in het schooljaar 2019 – 2020. Al eerder merkten we op dat er een relatie is tussen de totale leesopbrengsten en het aantal aanmeldingen van de vergoedingsregeling. Een terugloop in de leesopbrengsten die we vast stelden is waarschijnlijke mede een oorzaak van die toename. Een vertroebelend effect daarbij is misschien ook de corona pandemie die gepaard gegaan is met schoolsluitingen. De continuïteit en het oefenen met een professional is begrijpelijkerwijze in het gedrang gekomen. Mogelijk zijn er in het afgelopen jaar daardoor ook iets minder leerlingen aangemeld dan in het schooljaar 2019-2020.

Kijken we naar de individuele scholen dan moeten we enerzijds ook vast stellen dat er scholen zijn die gedurende meerdere, achtereenvolgende jaren veel leerlingen aanmelden. Zo zien we in dat in schooljaar 2019-2020 3 scholen van het totale samenwerkingsverband van 57 scholen verantwoordelijk waren voor maar liefst 22,91% van alle aangeleverde dossiers. In 2020-2021 zagen we dat de ‘topleverancier’ ED dossiers in zijn eentje 9,70 % van de dossiers van het totale samenwerkingsverband aanleverde! Anderzijds zijn er ook scholen die weinig of geen leerlingen aanmelden. Ook dit kan zorgelijk zijn. Immers ‘vals negatieve kinderen’ (leerlingen die dyslectisch zijn, maar waar dat niet bij onderkend wordt) krijgen niet het onderzoek en aanbod waar ze recht op hebben.

Het behoeft geen betoog dat er een relatie is tussen de leesopbrengsten per individuele school en het aantal aanmeldingen voor dyslexieonderzoek binnen de vergoedingsregeling. Scholen waar de leesopbrengsten bovengemiddeld zijn, liggen wat betreft het aantal aanmeldingen ED meestal goed op koers. Goed leesonderwijs lijkt daarvoor de basis te zijn.

We constateren dat er scholen zijn die op zeer professioneel niveau het leesonderwijs aanbieden. Ouders met een risico leerling op het terrein van dyslexie, melden hun kind juist bij een dergelijke school aan. Deze school meldt dan relatief veel leerlingen aan, juist dankzij dat goede onderwijs. Het omgekeerde zien we ook: scholen die over de hele lees- en spellinie bedroevend laag presteren en (daardoor) veel leerlingen aanmelden. Het moet hier toch nog een keer gezegd worden: slecht onderwijs moet niet gesubsidieerd gaan worden. Het is dus zaak om het leesonderwijs onder de loep te nemen, waar dat nodig is. Het samenwerkingsverband wil hier graag ondersteuning bieden.

Tip:

Per school kan eenvoudig berekend worden wat het streefgetal voor ED zou moeten zijn. Stel een school heeft 200 leerlingen. Leerlingen komen in enig jaar in aanmerking voor onderzoek / behandeling. Je deelt 200 op 8 = 25. Van die 25 neem je 3,6% = 0,9. Statistisch meld je met die schoolgrootte één leerling per jaar aan. Let wel op: per jaar kunnen aantallen verschillen. Het is dus eerlijker om naar meerdere jaren te kijken. Hoe kleiner de school hoe groter de kans op misrekeningen! Raadpleeg de poortwachter als er vragen zijn!

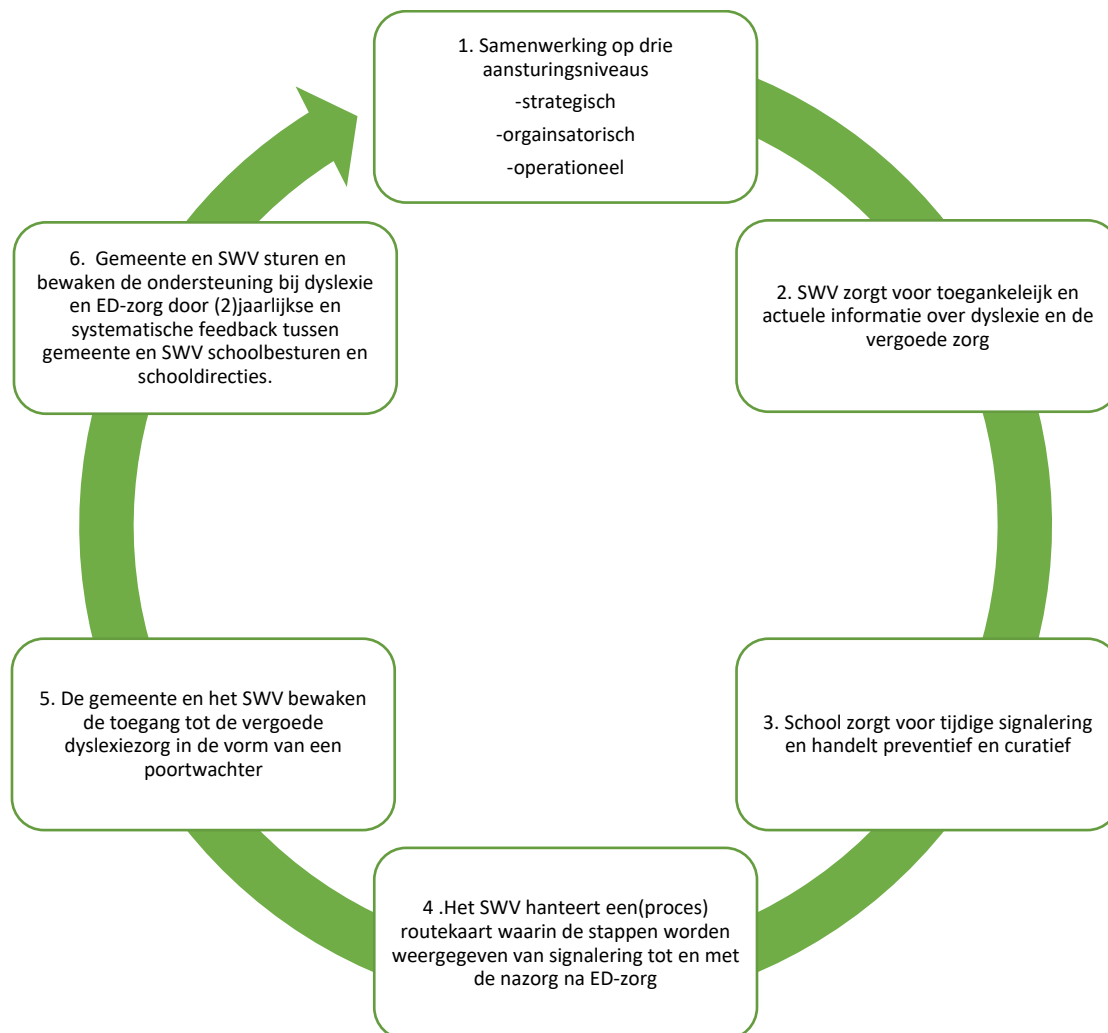

Overzicht van het aantal EED leerlingen vanaf de start van de vergoedingsregeling in 2009:

Schooljaar:	Aanmeldingen SWV Waterland:	Doorverwijzing naar EED:	Aantal bij 3,6%	Overschrijding:
2008-2009 12700 lln.	26	15	--	--
2009-2010 12600 lln.	37	27	57	- 30
2010-2011 12350 lln.	63	42	56	-14
2011-2012 12000 lln.	49	36	54	-18
2012-2013 11500 lln.	74	61	52	+9
2013-2014 11467 lln.	71	54	52	+2
2014-2015 13628 lln.	84	61	61	0
2015-2016 134432 lln.	85	61	60,44	1
2016-2017 13112 lln.	74	60	59	1
2017-2018 12774 lln.	75	60	57	3
2018-2019 12648 lln.	79	59	56	3
2019-2020	96	86	57	29
2020-2021	103	73	57	16

Organisatiemodel ⁴:

Inmiddels is in overleg met de gemeente gekozen voor organisatiemodel en de rol van de poortwachter daarin, welke geldt voor het gehele samenwerkingsverband Waterland in verband met ED:

1. Samenwerking

Strategisch

- Er is overeenstemming over visie en meerjarenbeleid inzake dyslexie en ED.
- Duidelijk is hoe onderwijs en zorg wat betreft dyslexie en ED zijn verbonden.
- De gemeente heeft het beleid rond ED vastgelegd in een beleidsplan Jeugd(i.o.), het SWV heeft het beleid rond ondersteuningsniveau 2 en 3 vastgelegd in het ondersteuningsplan(i.o.).

⁴ Samenwerken bij ernstige dyslexie. Handreiking voor samenwerking tussen de gemeente en het samenwerkingsverband passend onderwijs

Organisatorisch

- Er is duidelijkheid over de betrokkenen, hun taken, verantwoordelijkheden en beschikbare uren.

Operationeel

- Alle betrokkenen weten wat en wanneer te doen bij verwijzing naar ondersteuningsniveau 4
- Voor alle betrokkenen is duidelijk wanneer er overlegd wordt en met wie.

2. SWV zorgt voor toegankelijk en actuele informatie:

Essentieel is dat alle betrokkenen actuele en ter zake doende informatie met betrekking tot dyslexie en ED kunnen raadplegen. Dat kan via de toegankelijke *website van het SWV Waterland*, met gemakkelij te vinden actuele informatie over de regelingen en procedures bij dyslexie en ED.

Tip

Organiseren van ondersteuning op niveau 3 is een vereiste om leerlingen in aanmerking te laten komen voor de vergoedingsregeling. De inspectie van Onderwijs schijft dat de meeste scholen hier moeite mee hebben. Het organiseren ervan is ingewikkeld: raadpleeg hier ook de poortwachter.

3. Preventief handelen en vroege signalering:

Het is belangrijk dat alleen de leerlingen met ernstige dyslexie een verwijzing naar de zorg krijgen. Vroegtijdige aandacht voor het signaleren en voorkómen van lees- en spellingproblemen draagt hieraan bij. Als binnen ondersteuningsniveau 2 en 3 al veel wordt opgelost, zullen immers onterechte verwijzingen minder voorkomen.

- #### 4. De routekaart is een schematisch overzicht waarin stapsgewijs de achtereenvolgende handelingen staan die worden uitgevoerd (van signalering van leesproblemen tot en met doorverwijzing naar ED-zorg). Tevens geeft het voor scholen in overleg met ouders inzicht in het gehele verloop van het proces.

Hierdoor kunnen het SWV Waterland en de gemeente met behulp van een procesbeschrijving gemakkelijker en gericht communiceren over de wijze waarop het proces/de route moet worden doorlopen, uitgevoerd, beheerst en eventueel verbeterd.

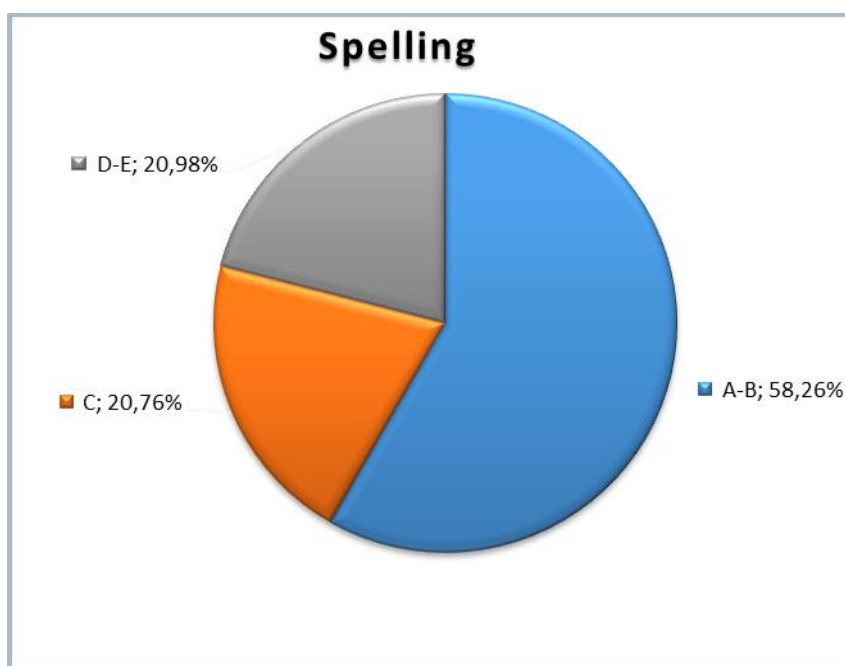
Ook wordt inzichtelijk waar momenten zijn gedurende het proces-/routeverloop waarop het misschien fout kan gaan ('kritische momenten'); over die momenten maakt men dan specifieke afspraken. De op de routekaart aangegeven doorlooptijden zijn een indicatie van de duur van de verschillende stappen in het ED-traject.

5. Bij SWV Waterland is een adviseur passend onderwijs aangewezen om de aanvraag voor ED-zorg op volledigheid te toetsen. Hij wordt ook in de rol van traject begeleider dyslexie geconsulteerd door leerkrachten of interne begeleiders voordat een aanvraag wordt gedaan. Bij opvallende over- of onderschrijdingen van de maatstaf 3,6% bevrage de traject begeleider dyslexie als 'critical friend' scholen op de kwaliteit van de ondersteuning bij lees- en spellingonderwijs. Met deze aanpak worden onterechte aanvragen tijdig opgespoord; de school moet dan óf de ondersteuning op niveau 2 en 3 verbeteren, óf het leerling dossier beter op orde krijgen.
6. Gemeente en SWV monitoren kwantitatief en kwalitatief de toewijzing tot specialistische dyslexiezorg. Het is de verantwoordelijkheid van de poortwachter het aantal aanvragen te administreren en naderhand na controle bij te houden welke aanvragen na beoordeling van de zorgaanbieder zijn geaccordeerd. Twee keer per jaar worden deze gegevens gedeeld met de gemeente. Jaarlijks worden de gegevens gedeeld met de besturen en schooldirecties.

Spelling

We hebben aan de scholen voor de eerste keer ook de spellingresultaten opgevraagd. Doel van inventarisatie van de spellingopbrengsten is voor nu om een 'nulmeting' te hebben. Hiermee volgt het SWV het Stimuleringsplan Aanpak dyslexie – actieplan. Het verzamelen en analyseren van data is hierbij onvermijdelijk. Lees- en spellingopbrengsten correleren met elkaar. Op basis van data kunnen vervolgens verbeteringen worden geëntameerd. Zo hebben er de afgelopen periode al initiatieven plaatsgevonden om 'Letterster' te implementeren. 'Letterster' wordt uitgegeven door Lexima en is een evidence-based lees- en spellingprogramma (ook geschikt voor ondersteuning op niveau 3) dat bedoeld is om passende ondersteuning te bieden voor een substantiële groep leerlingen ($\pm 21\%$) die E-D scoren op lezen en spellen. In dit leesverslag beperken we ons tot de analyse van de leesopbrengsten, maar we willen u de spellingresultaten niet onthouden. Het is een eerste aanzet om in een later tijdstip tot een gerichtere analyse te komen.

Scholing en voorlichting:

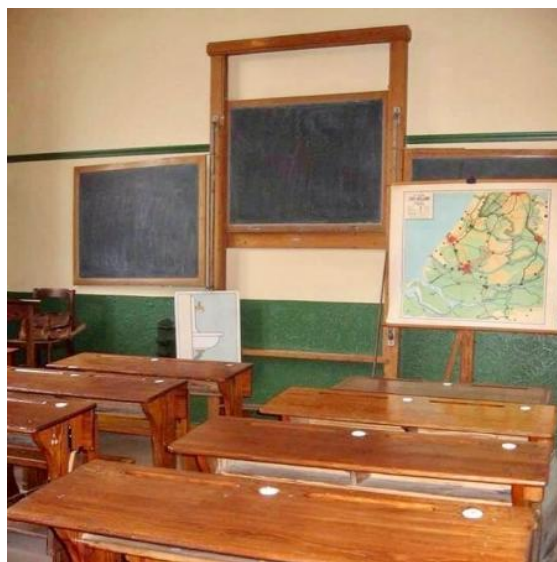
In de komende anderhalf jaar biedt het samenwerkingsverband de volgende bijeenkomsten aan:

- Jaarlijks voor de herfst vakantie: voorlichting aan nieuwe leerkrachten en l.b.'ers hoe in het samenwerkingsverband Waterland het leesonderwijs, BOUW, vergoedingsregeling en poortwachter, maar ook de dyslexieverklaringen en het V.O. georganiseerd zijn.
- Netwerkbijeenkomst(en) BOUW.
Na het jaar 2019-2020 is besloten om één enkele netwerkbijeenkomst BOUW in te plannen. Het programma heeft inmiddels een vaste positie verworven in het leesaanbod en we zien het gebruik telkens toenemen. Toch blijft het jaarlijks monitoren en het delen van good-practice van belang.

Een 2e netwerkbijeenkomst kent het thema leesbevordering en voor het komende jaar structureel gebruik van ICT-programma's voor leesondersteuning.

- ***Aanvankelijk lezen in groep 3***

Deze voorlichting / scholing telt drie bijeenkomsten. In de eerste bijeenkomst zal voorlichting en scholing een prominente plaats innemen. Het protocol leesproblemen en dyslexie voor de groepen 3 krijgt hier aandacht, evenals de beginnende geletterdheid. In bijeenkomst 2 en 3 zullen we aan de hand van praktijkvoorbeelden die de deelnemers aanleveren ervaringen uitwisselen. Ook hier zal de cursusleider achtergrondkennis en informatie aanleveren die betrekking hebben op de dagelijkse praktijk. Deelnemers ontvangen na deelname een certificaat.

- ***Workshop (Voortgezet) technisch lezen groep 4 en 5***

Technisch lezen in een doorgaande lijn groep 4-5-6:

Naar vlot en vloeiend lezen en hoe mogelijk te maken om goed te begrijpen wat je leest!

Welke aspecten van het voortgezet technisch zijn een voorwaarde voor tekstbegrip?

Organisatie en klassenmanagement zijn hier belangrijk. Daarom krijgt inbreng van de deelnemers meer dan ruime aandacht!

- **Workshop Voortgezet technisch lezen midden en bovenbouw:**

Technisch lezen in een doorgaande lijn groep 7-8, waarbij de volgende onderdelen aandacht krijgen:

- Onderhoud en automatisering van de leesvaardigheid
- Vloeiend lezen verbeteren
- Diverse didactische werkvormen
- Klasse management en organisatie
- Uitwisselen van ervaringen

Bovenstaande workshops en bijeenkomsten zijn bedoeld voor het team vanaf groep 4, ook kan scholing / voorlichting op maat verzorgd worden. Aan de bijeenkomsten zijn geen kosten verbonden, aan advisering en consultatie ook niet! De scholen krijgen bericht wanneer de bijeenkomsten plaats vinden en hoe deelnemers zich kunnen inschrijven.

Contactpersoon: Jaap Schilder.

Dyslexie in het basisonderwijs en de overgang naar het voortgezet onderwijs: een unieke regeling in Waterland:

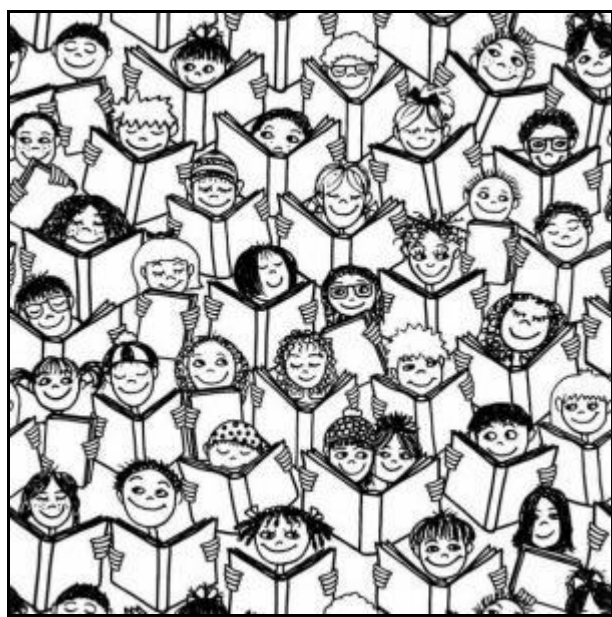
Uitgangspunt voor ons samenwerkingsverband is een continuüm van goed lees- en spellingonderwijs die verder reikt dan alleen goed leesonderwijs.

Binnen het SWV hanteren wij het principe van de gestapelde ondersteuning. Dat begint bij preventief handelen in combinatie met vroege signalering. Denk hierbij aan bijvoorbeeld BOUW.

Er volgt een degelijke groepsinstructie. Leerlingen krijgen extra instructie, ondersteuning en oefentijd waar dat nodig is. De kleine groep die daarna nog uitvalt krijgt in een groepje van maximaal 4 leerlingen structurele hulp van een professionele kracht. Op deze wijze kan de hardnekkigheid van de problematiek worden aangetoond. Het is immers de voorwaarde voor een eventuele aanvraag voor diagnostiek en behandeling van dyslexie. Een leesdossier is dan al in de maak.

Wanneer bij enige leerling het kantelpunt is bereikt waarbij, na intensieve ondersteuning, geen progressie meer bereikt wordt, kan er worden over gegaan tot verwijzing naar de zorg.

Hoeveel kinderen 'over die grens' gaan wordt door meerdere factoren bepaald. De kwaliteit van het onderwijs is één van die factoren. Hoe beter het onderwijs, des te kleiner is de groep die uitvallen bij het lezen en spellen.

Om te zorgen dat kinderen specialistische hulp krijgen kan worden besloten om verdiepend diagnostisch onderzoek te laten doen. Dit onderzoek zal bevestigen of er sprake is van neurobiologische problematiek die de leesachterstand kan verklaren. Een behandeltraject is geïndiceerd. Zowel de diagnostiek en het behandeltraject wordt door de zorgprofessional uitgevoerd.

De zorgprofessional is verantwoordelijk voor de overdracht naar school. Gezamenlijk dient te worden bepaald hoe om te gaan met de restbelemmering. Hierbij is van belang dat de leerzelfstandigheid van de leerling op het gebied van lezen dient te worden gestimuleerd. De vaardigheid om met compenserende middelen te werken dient te worden aangeleerd en door school te worden onderhouden. Ondersteuning en zorg voor uitbehandelde leerlingen blijft dus aan de orde.

Voor de kinderen die niet in aanmerking komen voor de vergoedingsregeling, maar die wel dyslectische trekken vertonen zijn binnen de samenwerkingsverband afspraken gemaakt. Hier kan sprake zijn van 'late' signalering of een leerling scoort nog net te sterk voor de vergoedingsregeling. De intern begeleider kan dan in samenwerking met de aan de school verbonden OSA de leesresultaten medio groep 7 screenen om zo zicht te hebben op de leerlingen die risico lopen. Om in aanmerking te kunnen komen voor een dyslexie onderzoek dient aan dezelfde voorwaarden van ondersteuning te worden voldaan namelijk ondersteuning op niveau 3. We adviseren dan om het verdiepingsonderzoek dyslexie af te nemen na het groep 8 onderzoek. De kosten voor dit onderzoek kunnen worden gedeclareerd bij het samenwerkingsverband.

De reden voor de voorziening is het vangnet wat we zo creëren voor die kinderen die tussen de wal en schip dreigen te vallen. Dat zijn de leerlingen die problemen hebben met lezen, maar (net) niet in aanmerking komen voor de vergoedingsregeling.

We kiezen voor dit moment van onderzoek om een paar redenen.

1. We hebben immers in het primair onderwijs 8 jaar de leerlingen gezien en meegemaakt.
2. We voorkomen dat er in het voortgezet onderwijs nog (veel) kinderen gediagnosticeerd worden.
3. Naar leerlingen en ouders creëren we duidelijkheid en voorkomen we vaak teleurstellingen.
4. Ook mijden wij op deze wijze het verwijt achteraf als een leerling in het voortgezet onderwijs een verklaring krijgt, dat ouders de basisschool aanspreken op hun geleverde kwaliteit in het verleden.

We verwachtten bij de start van deze unieke regeling een toename van het aantal aanvragen. Het tegendeel bleek waar. Vier jaar geleden registreerden we dat 6,75% van de leerlingen de basisschool verlaat met een verklaring. Dat aantal is toen gedaald naar 6,54%. In 2019 zagen we een toename naar 8%. Dat percentage was aan de hoge kant. Nu echter zien we weer een daling: 1597 leerlingen stroomden uit naar het voortgezet onderwijs in het afgelopen schooljaar. Daarvan waren 102 leerlingen in het bezit van een dyslexieverklaring. Dat is 6,4%. Een behoorlijke daling.

Een verklaring van de laatste terugloop kunnen we niet met zekerheid vast stellen, maar het sterke vermoeden is dat de schoolsluitingen ertoe hebben bijgedragen dat er minder aanvragen gedaan zijn voor onderzoeken. En dat laatste heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat de continuïteit om op ondersteuningsniveau 3 te oefenen vaak geen doorgang kon vinden. We constateren enorme verschillen tussen scholen. Er zijn scholen bij die maar liefst 15% met een verklaring naar het voortgezet onderwijs sturen.

Voordat we scholen afrekenen op de kwaliteit van hun onderwijs als ze veel leerlingen met een dyslexieverklaring hebben graag aandacht voor het volgende.

We zien drie opvallende zaken:

1. Bij kleine scholen met een laag aantal instromers naar het VO wordt een percentage al snel hoog. Eén dyslexieverklaring op 8 kinderen is al 12%. Dit kan ons op een verkeerd been zetten.
2. We zien daarentegen dat scholen die wat betreft de totale leesopbrengsten zwak scoren en ook veel kinderen met een verklaring naar het VO laten gaan. Bij dit laatste kan de één een oorzaak van het ander zijn. Om te weten of die resultaten achter blijven door die dyslectische kinderen of dat er 'vals positieven' (= kinderen die dyslectisch lijken, maar het niet zijn) ontstaan als gevolg van slecht leesonderwijs, zal nader moeten worden onderzocht. Het lijkt wel een aanrader om het leesonderwijs en de kwaliteit ervan goed onder de loep te nemen. Ook hier kan de het samenwerkingsverband ondersteuning bij bieden.
3. Een punt van aandacht is dat ouders die zelf dyslexie hebben en/of sprake is van erfelijkheid, kiezen voor een school waar het leesonderwijs goed op orde is. En dan ligt het in de lijn van de verwachtingen dat er meer dyslectische kinderen uitstromen. Een dergelijke school mag niet beoordeeld worden op zijn kwaliteit!

Bijlage 1: Leesresultaten 3 tot en met 7 (juni 2021):

Leesresultaten groepen 3 - 4 - 5 - 6 - 7 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021									
Naam school	Gr.	Aan-tal	D.M.T.				AVI in %	AVI in %	AVI in %
		ln.	A-B in %	C in %	D-E in %		> E3-4-5-6-75B/8B	E-3-4-5-6-7	< E3-4-5-6-75B/8B
Baken	3	10	50%	10%	40%		40%	40%	20%
	4	15	33%	20%	47%		40%	33%	27%
	5	22	36%	14%	50%		41%	47%	12%
	6	20	45%	35%	20%		85%	5%	10%
	7	21	47%	10%	43%		76%	0%	24%
Pr. Beatrixschool	3	5	40%	20%	40%		40%	0%	60%
	4	4	25%	25%	50%		25%	50%	25%
	5	6	33%	17%	50%		50%	0%	50%
	6	6	50%	33%	17%		66%	17%	17%
	7	11	27%	27%	46%		36%	28%	36%
Binnendijk	3	19	63%	26%	11%		42%	42%	16%
	4	19	53%	26%	21%		58%	26%	16%
	5	12	67%	8%	25%		84%	8%	8%
	6	19	58%	21%	21%		78%	11%	11%
	7	19	53%	26%	21%		78%	11%	11%
Blauwe Morgenster	3	46	54%	26%	20%		33%	46%	21%
	4	55	51%	16%	33%		53%	17%	30%
	5	57	46%	28%	26%		60%	16%	24%
	6	54	68%	13%	19%		68%	15%	17%
	7	54	74%	17%	9%		88%	6%	6%
Blauwe Ster	3	35	63%	23%	14%		66%	8%	26%
	4	34	73%	12%	15%		74%	2%	24%
	5	22	41%	23%	36%		64%	13%	23%
	6	29	45%	24%	31%		69%	17%	14%
	7	22	46%	36%	18%		81%	14%	5%
Bloeiende Perelaar	3	55	46%	26%	28%		39%	31%	30%
	4	49	65%	10%	25%		76%	14%	10%
	5	49	51%	20%	29%		71%	17%	12%
	6	41	44%	17%	39%		79%	14%	7%
	7	46	46%	21%	33%		74%	17%	9%
Blokwhere	3	29	62%	31%	7%		48%	31%	21%
	4	22	82%	14%	4%		77%	14%	9%
	5	26	62%	23%	15%		58%	23%	19%
	6	23	65%	22%	13%		65%	26%	9%
	7	26	58%	27%	15%		62%	23%	15%
't Carrousel	3	24	42%	33%	25%		29%	33%	38%
	4	25	56%	16%	28%		39%	36%	25%
	5		niet	repr.	tatief		niet	repr.	tatief
	6	17	59%	6%	35%		73%	0%	27%
	7		niet	repr.	tatief		niet	repr.	tatief

Delta	3	28	57%	29%	14%		29%	46%	25%
	4	25	80%	8%	12%		24%	24%	52%
	5	31	55%	32%	13%		12%	26%	62%
	6	21	81%	14%	5%		15%	20%	65%
	7	27	55%	30%	15%		7%	41%	52%
Fuik	3	8	50%	25%	25%		37%	26%	37%
	4	5	40%	20%	40%		40%	0%	60%
	5	7	72%	14%	14%		86%	14%	0%
	6	6	33%	34%	33%		20%	60%	20%
	7	8	63%	25%	12%		75%	13%	12%
Fuut	3	13	69%	23%	8%		46%	46%	8%
	4	6	83%	17%	0%		67%	33%	0%
	5	14	36%	43%	21%		60%	7%	33%
	6	10	50%	40%	10%		70%	10%	20%
	7	10	30%	60%	10%		89%	11%	0%
Gouwzee	3	34	44%	24%	32%		38%	24%	38%
	4	32	38%	24%	38%		44%	26%	30%
	5	24	50%	33%	17%		79%	17%	4%
	6	24	38%	29%	33%		83%	13%	4%
	7	27	niet	repr.	tatief		niet	repr.	tatief
Havenrakers	3	33	82%	6%	12%		40%	42%	18%
	4	39	62%	28%	10%		72%	23%	5%
	5	29	83%	10%	7%		93%	0%	7%
	6	40	70%	10%	20%		80%	0%	20%
	7	44	66%	32%	2%		100%	0%	0%
Hoeksteen	3	28	54%	21%	25%		36%	18%	46%
	4	27	78%	11%	11%		74%	4%	22%
	5	22	64%	23%	13%		68%	0%	32%
	6	20	60%	25%	15%		75%	0%	25%
	7	16	56%	31%	13%		44%	12%	44%
Kawama	3	37	41%	35%	24%		22%	38%	40%
	4	22	55%	18%	27%		55%	18%	27%
	5	30	54%	23%	23%		63%	23%	14%
	6	24	58%	21%	21%		75%	17%	8%
	7	29	72%	14%	14%		83%	7%	10%
J.F. Kennedy	3	27	74%	22%	4%		59%	37%	4%
	4	22	63%	19%	18%		73%	14%	13%
	5	28	82%	11%	7%		93%	4%	3%
	6	23	65%	5%	30%		78%	5%	17%
	7	18	94%	6%	0%		100%	0%	0%
Klim-Op	3	54	57%	19%	24%		50%	28%	22%
	4	57	81%	9%	10%		90%	5%	5%
	5	58	71%	15%	14%		72%	12%	16%
	6	58	71%	12%	17%		81%	7%	12%
	7	62	58%	26%	16%		82%	7%	11%
Koempoelan	3	23	37%	17%	46%		26%	35%	39%
	4	45	47%	24%	29%		42%	35%	23%
	5	43	49%	28%	23%		70%	21%	9%
	6	48	44%	19%	37%		48%	19%	33%
	7	51	35%	28%	37%		74%	5%	21%

t Kofschip	3	27	67%	30%	3%		44%	37%	19%
	4	21	90%	10%	0%		67%	33%	0%
	5	28	68%	28%	4%		75%	11%	14%
	6	29	59%	31%	10%		66%	24%	10%
	7	23	52%	35%	13%		78%	18%	4%
Koningsspil	3		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
	4		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
	5		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
	6		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
	7		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Lourdesschool	3	17	53%	35%	12%		41%	35%	24%
	4	8	50%	25%	25%		86%	0%	14%
	5	12	25%	25%	50%		33%	17%	50%
	6	11	55%	27%	18%		82%	9%	9%
	7	14	22%	57%	21%		50%	29%	21%
Marimba	3	42	50%	29%	21%		29%	50%	21%
	4	40	62%	18%	20%		57%	18%	25%
	5	38	58%	31%	11%		42%	50%	8%
	6	35	62%	32%	6%		57%	34%	9%
	7	46	50%	28%	22%		63%	20%	17%
Meester Haye	3	4	75%	25%	0%		50%	17%	33%
	4	9	56%	22%	22%		89%	0%	11%
	5	7	43%	0%	57%		43%	14%	43%
	6	2	0%	100%	0%		100%	0%	0%
	7	9	11%	56%	33%		33%	34%	33%
Middelie	3		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
	4		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
	5		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
	6		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
	7		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Montessori Landsm.	3	24	59%	25%	16%		21%	54%	25%
	4	19	53%	16%	31%		42%	12%	46%
	5	29	41%	14%	45%		20%	59%	21%
	6	23	33%	8%	59%		geen	cijfers	bekend
	7	29	36%	5%	59%		geen	cijfers	bekend
Montessori P'rend	3		geen	cijfers	bekend		48%	35%	17%
	4	28	43%	32%	25%		50%	29%	21%
	5	27	52%	22%	26%		geen	cijfers	bekend
	6	22	64%	32%	4%		geen	cijfers	bekend
	7	29	62%	17%	21%		geen	cijfers	bekend
Nieuwe School	3	22	55%	18%	27%		50%	10%	40%
	4	26	62%	15%	23%		58%	19%	23%
	5	23	39%	35%	26%		52%	9%	39%
	6	29	79%	7%	14%		80%	4%	16%
	7	16	50%	19%	31%		63%	13%	24%
Nieuwe Wereld	3	29	45%	28%	27%		28%	34%	38%
	4	33	45%	28%	27%		46%	21%	33%
	5	50	48%	20%	32%		70%	14%	16%
	6	31	55%	19%	26%		77%	4%	19%
	7	39	31%	28%	41%		69%	8%	23%

Noorderlicht	3	19	58%	26%	16%		47%	16%	37%
	4	9	56%	33%	11%		45%	22%	33%
	5	14	50%	21%	29%		21%	50%	29%
	6	13	85%	8%	7%		67%	0%	33%
	7	11	82%	9%	9%		91%	9%	0%
Oeboentoe	3	14	50%	29%	21%		36%	28%	36%
	4	21	57%	10%	33%		48%	4%	48%
	5	20	80%	10%	10%		90%	0%	10%
	6	27	56%	33%	11%		70%	15%	15%
	7	20	35%	50%	15%		55%	25%	20%
Overhaal	3	10	70%	0%	30%		50%	30%	20%
	4	7	71%	15%	14%		71%	14%	15%
	5	11	50%	10%	40%		55%	9%	36%
	6	11	54%	19%	27%		82%	0%	18%
	7	18	50%	27%	23%		72%	6%	22%
Parelhof	3	47	62%	23%	15%		49%	13%	38%
	4	55	62%	9%	29%		69%	2%	29%
	5	43	72%	16%	12%		74%	12%	14%
	6	45	40%	18%	42%		64%	0%	36%
	7	48	48%	25%	27%		71%	0%	29%
t Pierement	3	25	52%	32%	16%		3%	62%	35%
	4	20	60%	10%	30%		48%	33%	19%
	5	21	48%	19%	33%		50%	15%	35%
	6	22	55%	18%	27%		45%	15%	40%
	7	10	10%	50%	40%		72%	17%	11%
Piramide	3	15	60%	14%	26%		3%	62%	35%
	4	4	75%	0%	25%		48%	33%	19%
	5	6	50%	33%	17%		50%	33%	17%
	6	9	56%	22%	22%		67%	0%	33%
	7	13	62%	15%	23%		54%	15%	31%
t Prisma	3	28	40%	39%	21%		14%	50%	36%
	4	27	30%	37%	33%		30%	33%	37%
	5	27	33%	37%	30%		56%	15%	29%
	6	29	31%	28%	41%		48%	11%	41%
	7	28	21%	29%	50%		39%	36%	25%
H.M. van Randwijk	3	22	37%	18%	45%		47%	24%	29%
	4	12	100%	0%	0%		92%	8%	0%
	5	17	70%	12%	18%		80%	20%	0%
	6	11	55%	9%	36%		25%	38%	37%
	7	15	60%	7%	33%		38%	50%	12%
Ranonkel	3	25	32%	16%	52%		24%	20%	56%
	4	28	36%	18%	46%		29%	26%	45%
	5	24	38%	29%	33%		50%	25%	25%
	6	17	41%	41%	18%		68%	11%	21%
	7	16	69%	25%	6%		65%	23%	12%
Rietlanden	3	17	41%	35%	24%		18%	35%	47%
	4	12	58%	25%	17%		67%	33%	0%
	5	5	100%	0%	0%		80%	20%	0%
	6	18	61%	17%	22%		72%	11%	17%
	7	18	67%	11%	22%		72%	11%	17%

St. Augustinusschool	3	29	69%	17%	14%		62%	17%	21%
	4	27	44%	26%	30%		48%	30%	22%
	5		niet	repr.	tatief		niet	repr.	tatief
	6		niet	repr.	tatief		niet	repr.	tatief
	7		niet	repr.	tatief		niet	repr.	tatief
St. Jozefschool	3	17	53%	17%	30%		53%	30%	17%
	4	27	37%	41%	22%		60%	33%	7%
	5	24	67%	21%	12%		83%	13%	4%
	6	21	57%	33%	10%		85%	10%	5%
	7	27	41%	22%	37%		74%	4%	22%
St. Nicolaasschool	3	29	62%	31%	7%		31%	41%	28%
	4	24	71%	12%	17%		58%	25%	17%
	5	29	62%	24%	14%		62%	24%	14%
	6	22	50%	45%	5%		68%	27%	5%
	7	27	67%	15%	18%		67%	22%	11%
St. Petruschool	3	28	64%	18%	18%		46%	43%	11%
	4	50	60%	14%	26%		64%	26%	10%
	5	44	66%	18%	16%		82%	16%	2%
	6	43	88%	3%	9%		88%	10%	2%
	7	66	68%	18%	14%		85%	14%	1%
St. Sebastianus	3	6	100%	0%	0%		100%	0%	0%
	4	7	100%	0%	0%		100%	0%	0%
	5	8	100%	0%	0%		100%	0%	0%
	6	7	57%	14%	29%		57%	14%	29%
	7	12	25%	42%	33%		83%	0%	17%
Spinmolen	3	22	77%	9%	14%		19%	36%	45%
	4	20	50%	40%	10%		55%	25%	20%
	5	30	83%	10%	7%		83%	14%	3%
	6	26	62%	19%	19%		73%	15%	12%
	7	25	56%	44%	0%		84%	12%	4%
Springplank	3	20	80%	20%	0%		70%	15%	15%
	4	30	73%	20%	7%		77%	20%	3%
	5	27	81%	15%	4%		78%	19%	3%
	6	42	76%	17%	7%		79%	14%	7%
	7	23	65%	22%	13%		70%	22%	8%
Stap	3	22	77%	14%	9%		36%	55%	9%
	4	31	58%	16%	26%		51%	17%	32%
	5	36	56%	25%	19%		72%	11%	17%
	6	31	52%	29%	19%		65%	19%	16%
	7	22	64%	23%	13%		95%	0%	5%
't Tilletje	3	7	57%	43%	0%		57%	0%	43%
	4	9	45%	33%	22%		45%	22%	33%
	5		geen	cijfers	bekend		50%	17%	33%
	6	10	50%	30%	20%		60%	20%	20%
	7	14	50%	29%	21%		71%	0%	29%
Toermalijn	3	25	28%	36%	36%		12%	23%	65%
	4	45	67%	22%	11%		43%	41%	16%
	5	45	73%	16%	11%		62%	21%	17%
	6	55	53%	27%	20%		61%	18%	21%
	7	52	77%	15%	8%		69%	8%	23%

Trimaran	3	32	59%	16%	25%	63%	15%	22%
	4	39	44%	25%	31%	49%	23%	28%
	5	39	54%	18%	28%	56%	16%	28%
	6	42	40%	36%	24%	57%	10%	33%
	7	37	57%	27%	16%	54%	11%	35%
Trifolium	3	27	67%	30%	3%	48%	33%	19%
	4	30	33%	24%	43%	43%	14%	43%
	5	26	54%	19%	27%	58%	4%	38%
	6	15	60%	13%	27%	60%	20%	20%
	7	22	41%	36%	23%	46%	27%	27%
Verwondering	3		geen	cijfers	bekend	geen	cijfers	bekend
	4		geen	cijfers	bekend	geen	cijfers	bekend
	5		geen	cijfers	bekend	geen	cijfers	bekend
	6		geen	cijfers	bekend	geen	cijfers	bekend
	7		geen	cijfers	bekend	geen	cijfers	bekend
Vlieger	3	44	59%	21%	20%	19%	37%	44%
	4	21	43%	9%	48%	38%	14%	48%
	5	47	70%	17%	13%	74%	7%	19%
	6	30	63%	27%	10%	77%	6%	17%
	7	49	49%	33%	18%	78%	2%	20%
Waterlandschool	3	26	15%	27%	58%	4%	20%	76%
	4	18	28%	17%	55%	32%	5%	63%
	5	21	33%	24%	43%	48%	0%	52%
	6	17	47%	24%	29%	60%	0%	40%
	7	22	64%	14%	22%	65%	5%	30%
Wagemaker	3	27	93%	7%	0%	78%	22%	0%
	4	25	76%	16%	8%	88%	0%	12%
	5	30	70%	23%	7%	74%	13%	13%
	6	21	95%	0%	5%	95%	0%	5%
	7	28	39%	46%	15%	89%	4%	7%
Weidevogels	3	65	49%	26%	25%	42%	23%	35%
	4	72	82%	13%	5%	81%	11%	8%
	5	56	63%	23%	14%	71%	14%	15%
	6	65	54%	32%	14%	71%	17%	12%
	7	55	36%	29%	35%	47%	31%	22%
Wheermolen	3	33	55%	27%	18%	44%	12%	44%
	4	43	61%	23%	16%	57%	16%	27%
	5	46	83%	13%	4%	72%	17%	11%
	6	53	55%	24%	21%	66%	11%	23%
	7	54	61%	22%	17%	66%	14%	20%
Willem Eggert	3	30	70%	27%	3%	27%	43%	30%
	4	25	48%	36%	16%	76%	12%	12%
	5	40	70%	8%	22%	65%	30%	5%
	6	44	80%	18%	2%	88%	2%	10%
	7	39	52%	33%	15%	74%	8%	18%
totaal		7117	A-B	C	D-E	>AVI	AVI op	<AVI
			56,38 %	22,41 %	21,21 %	58,60%	18,88 %	22,52%

Bijlage 2:

Leesresultaten groep 3 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021

Naam school	Aantal lkn.	D.M.T.			numeriek D-E	AVI in % > E3	AVI in % E3	AVI in % < E3
		A-B in %	C in %	D-E in %				
Baken	10	50%	10%	40%	4	40%	40%	20%
Pr. Beatrixschool	5	40%	20%	40%	2	40%	0%	60%
Binnendijk	19	63%	26%	11%	2	42%	42%	16%
Blauwe Morgenster	46	54%	26%	20%	9	33%	46%	21%
Blauwe Ster	35	63%	23%	14%	5	66%	8%	26%
Bloeiende Perelaar	55	46%	26%	28%	16	39%	31%	30%
Blokwhere	29	62%	31%	7%	2	48%	31%	21%
t Carrousel	24	42%	33%	25%	6	29%	33%	38%
Delta	28	57%	29%	14%	4	29%	46%	25%
Fuik	8	50%	25%	25%	2	37%	26%	37%
Fuut	13	69%	23%	8%	1	46%	46%	8%
Gouwzee	34	44%	24%	32%	11	38%	24%	38%
Havenridders	33	82%	6%	12%	4	40%	42%	18%
Hoeksteen	28	54%	21%	25%	7	36%	18%	46%
Kawama	37	41%	35%	24%	9	22%	38%	40%
J.F. Kennedy	27	74%	22%	4%	1	59%	37%	4%
Klim-Op	54	57%	19%	24%	18	50%	28%	22%
Koempoelan	23	37%	17%	46%	11	26%	35%	39%
t Kofschip	27	67%	30%	3%	1	44%	37%	19%
Koningsspil		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Lourdesschool	17	53%	35%	12%	2	41%	35%	24%

Marimba	42	50%	29%	21%	9	29%	50%	21%
Meester Hays	4	75%	25%	0%	0	50%	17%	33%
Middelie		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Montessori Landsm.	24	59%	25%	16%	4	21%	54%	25%
Montessori P'rend		geen	cijfers	bekend		48%	35%	17%
Nieuwe School	22	55%	18%	27%	6	50%	10%	40%
Nieuwe Wereld	29	45%	28%	27%	8	28%	34%	38%
Noorderlicht	19	58%	26%	16%	3	47%	16%	37%
Oeboentoe	14	50%	29%	21%	3	36%	28%	36%
Overhaal	10	70%	0%	30%	3	50%	30%	20%
Parelhof	47	62%	23%	15%	7	49%	13%	38%
t Pierement	25	52%	32%	16%	4	3%	62%	35%
Piramide	15	60%	14%	26%	4	3%	62%	35%
t Prisma	28	40%	39%	21%	6	14%	50%	36%
H.M. van Randwijk	22	37%	18%	45%	10	47%	24%	29%
Ranonkel	25	32%	16%	52%	13	24%	20%	56%
Rietlanden	17	41%	35%	24%	4	18%	35%	47%
St. Augustinusschool	29	69%	17%	14%	4	62%	17%	21%
St. Jozefschool	17	53%	17%	30%	5	53%	30%	17%
St. Nicolaasschool	29	62%	31%	7%	2	31%	41%	28%
St. Petruschool	28	64%	18%	18%	5	46%	43%	11%
St. Sebastianusschool	6	100%	0%	0%	0	100%	0%	0%
Spinmolen	22	77%	9%	14%	3	19%	36%	45%
Springplank	20	80%	20%	0%	0	70%	15%	15%
Stap	22	77%	14%	9%	2	36%	55%	9%

t Tilletje	7	57%	43%	0%	0	57%	0%	43%
Toermalijn	25	28%	36%	36%	9	12%	23%	65%
Trimaran	32	59%	16%	25%	8	63%	15%	22%
Trifolium	27	67%	30%	3%	1	48%	33%	19%
Verwondering		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Vlieger	44	59%	21%	20%	9	19%	37%	44%
Waterlandschool	26	15%	27%	58%	15	4%	20%	76%
Wagemaker	27	93%	7%	0%	0	78%	22%	0%
Weidevogels	65	49%	26%	25%	16	42%	23%	35%
Wheermolen	33	55%	27%	18%	6	44%	12%	44%
Willem Eggert	30	70%	27%	3%	1	27%	43%	30%
totaal	1384				287			
In procenten:		A-B	C	D-E	20,73%	> E3	E3	< E3
		57,08%	23,09%	19,83%		39,50%	30,52%	29,98%

Leesresultaten groep 4 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021

Naam school	Aantal lkn.	D.M.T.			numeriek D-E	AVI in % > E4	AVI in % E4	AVI in % < E4
		A-B in %	C in %	D-E in %				
Baken	15	33%	20%	47%	7	40%	33%	27%
Pr. Beatrixschool	4	25%	25%	50%	2	25%	50%	25%
Binnendijk	19	53%	26%	21%	4	58%	26%	16%
Blauwe Morgenster	55	51%	16%	33%	18	53%	17%	30%
Blauwe Ster	34	73%	12%	15%	5	74%	2%	24%
Bloeiende Perelaar	49	65%	10%	25%	12	76%	14%	10%
Blokwhere	22	82%	14%	4%	1	77%	14%	9%
t Carrousel	25	56%	16%	28%	7	39%	36%	25%
Delta	25	80%	8%	12%	3	24%	24%	52%
Fuik	5	40%	20%	40%	2	40%	0%	60%
Fuut	6	83%	17%	0%	0	67%	33%	0%
Gouwzee	32	38%	24%	38%	12	44%	26%	30%
Havenrakers	39	62%	28%	10%	4	72%	23%	5%
Hoeksteen	27	78%	11%	11%	3	74%	4%	22%
Kawama	22	55%	18%	27%	6	55%	18%	27%
J.F. Kennedy	22	63%	19%	18%	4	73%	14%	13%
Klim-Op	57	81%	9%	10%	6	90%	5%	5%
Koempoelan	45	47%	24%	29%	13	42%	35%	23%
t Kofschip	21	90%	10%	0%	0	67%	33%	0%
Koningsspil		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Lourdesschool	8	50%	25%	25%	2	86%	0%	14%
Marimba	40	62%	18%	20%	8	57%	18%	25%

Meester Haye	9	56%	22%	22%	2	89%	0%	11%
Middelie		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Montessori Landsm.	19	53%	16%	31%	6	42%	12%	46%
Montessori P'rend	28	43%	32%	25%	7	50%	29%	21%
Nieuwe School	26	62%	15%	23%	6	58%	19%	23%
Nieuwe Wereld	33	45%	28%	27%	9	46%	21%	33%
Noorderlicht	9	56%	33%	11%	1	45%	22%	33%
Oeboentoe	21	57%	10%	33%	7	48%	4%	48%
Overhaal	7	71%	15%	14%	1	71%	14%	15%
Parelhof	55	62%	9%	29%	16	69%	2%	29%
t Pierement	20	60%	10%	30%	6	48%	33%	19%
Piramide	4	75%	0%	25%	1	48%	33%	19%
t Prisma	27	30%	37%	33%	9	30%	33%	37%
H.M. van Randwijk	12	100%	0%	0%	0	92%	8%	0%
Ranonkel	28	36%	18%	46%	13	29%	26%	45%
Rietlanden	12	58%	25%	17%	2	67%	33%	0%
St. Augustinusschool	27	44%	26%	30%	8	48%	30%	22%
St. Jozefschool	27	37%	41%	22%	6	60%	33%	7%
St. Nicolaasschool	24	71%	12%	17%	4	58%	25%	17%
St. Petruschool	50	60%	14%	26%	13	64%	26%	10%
St. Sebastianusschool	7	100%	0%	0%	0	100%	0%	0%
Spinmolen	20	50%	40%	10%	2	55%	25%	20%
Springplank	30	73%	20%	7%	2	77%	20%	3%
Stap	31	58%	16%	26%	8	51%	17%	32%
t Tilletje	9	45%	33%	22%	2	45%	22%	33%

Toermalijn	45	67%	22%	11%	5	43%	41%	16%
Trimaran	39	44%	25%	31%	12	49%	23%	28%
Trifolium	30	33%	24%	43%	13	43%	14%	43%
Verwondering		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Vlieger	21	43%	9%	48%	10	38%	14%	48%
Waterlandschool	18	28%	17%	55%	10	32%	5%	63%
Wagemaker	25	76%	16%	8%	2	88%	0%	12%
Weidevogels	72	82%	13%	5%	4	81%	11%	8%
Wheermolen	43	61%	23%	16%	7	57%	16%	27%
Willem Eggert	25	48%	36%	16%	4	76%	12%	12%
totaal	1425				317			
		A-B	C	D-E	22,24%	> E4	E4	< E4
		58,35%	19,02%	22,63%		57,41%	19,41%	23,19%

Leesresultaten groep 5 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021

Naam school	Aantal lkn.	D.M.T.			numeriek D-E	AVI in % > E5	AVI in % E5	AVI in % < E5
		A-B in %	C in %	D-E in %				
Baken	22	36%	14%	50%	11	41%	47%	12%
Pr. Beatrixschool	6	33%	17%	50%	3	50%	0%	50%
Binnendijk	12	67%	8%	25%	3	84%	8%	8%
Blauwe Morgenster	57	46%	28%	26%	15	60%	16%	24%
Blauwe Ster	22	41%	23%	36%	8	64%	13%	23%
Bloeiende Perelaar	49	51%	20%	29%	14	71%	17%	12%
Blokwhere	26	62%	23%	15%	4	58%	23%	19%
t Carrousel		niet	represen-	tatief		niet	represen-	tatief
Delta	31	55%	32%	13%	4	12%	26%	62%
Fuik	7	72%	14%	14%	1	86%	14%	0%
Fuut	14	36%	43%	21%	3	60%	7%	33%
Gouwzee	24	50%	33%	17%	4	79%	17%	4%
Havenrakers	29	83%	10%	7%	2	93%	0%	7%
Hoeksteen	22	64%	23%	13%	3	68%	0%	32%
Kawama	30	54%	23%	23%	7	63%	23%	14%
J.F. Kennedy	28	82%	11%	7%	2	93%	4%	3%
Klim-Op	58	71%	15%	14%	8	72%	12%	16%
Koempoelan	43	49%	28%	23%	10	70%	21%	9%
t Kofschip	28	68%	28%	4%	1	75%	11%	14%
Koningsspil		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Lourdesschool	12	25%	25%	50%	6	33%	17%	50%
Marimba	38	58%	31%	11%	4	42%	50%	8%

Meester Haye	7	43%	0%	57%	4	43%	14%	43%
Middelie		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Montessori Landsm.	29	41%	14%	45%	13	20%	59%	21%
Montessori P'rend	27	52%	22%	26%	7	geen	cijfers	bekend
Nieuwe School	23	39%	35%	26%	6	52%	9%	39%
Nieuwe Wereld	50	48%	20%	32%	16	70%	14%	16%
Noorderlicht	14	50%	21%	29%	4	21%	50%	29%
Oeboentoe	20	80%	10%	10%	2	90%	0%	10%
Overhaal	11	50%	10%	40%	4	55%	9%	36%
Parelhof	43	72%	16%	12%	5	74%	12%	14%
t Pierement	21	48%	19%	33%	7	50%	15%	35%
Piramide	6	50%	33%	17%	1	50%	33%	17%
t Prisma	27	33%	37%	30%	8	56%	15%	29%
H.M. van Randwijk	17	70%	12%	18%	3	80%	20%	0%
Ranonkel	24	38%	29%	33%	8	50%	25%	25%
Rietlanden	5	100%	0%	0%	0	80%	20%	0%
St. Augustinusschool		niet	represen-	tatief		niet	represen-	tatief
St. Jozefschool	24	67%	21%	12%	3	83%	13%	4%
St. Nicolaasschool	29	62%	24%	14%	4	62%	24%	14%
St. Petruschool	44	66%	18%	16%	7	82%	16%	2%
St. Sebastianusschool	8	100%	0%	0%	0	100%	0%	0%
Spinmolen	30	83%	10%	7%	2	83%	14%	3%
Springplank	27	81%	15%	4%	1	78%	19%	3%
Stap	36	56%	25%	19%	7	72%	11%	17%
t Tilletje		geen	cijfers	bekend		50%	17%	33%

Toermalijn	45	73%	16%	11%	5	62%	21%	17%
Trimaran	39	54%	18%	28%	11	56%	16%	28%
Trifolium	26	54%	19%	27%	7	58%	4%	38%
Verwondering		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Vlieger	47	70%	17%	13%	6	74%	7%	19%
Waterlandschool	21	33%	24%	43%	9	48%	0%	52%
Wagemaker	30	70%	23%	7%	2	74%	13%	13%
Weidevogels	56	63%	23%	14%	8	71%	14%	15%
Wheermolen	46	83%	13%	4%	2	72%	17%	11%
Willem Eggert	40	70%	8%	22%	9	65%	30%	5%
totaal	1430				284			
					19,86%			
		58,86%	19,63%	21,51%		62,63%	16,80%	20,57%

Naam school	Aantal lln.	D.M.T.			numeriek D-E	AVI in %		AVI in % < E6
		A-B in %	C in %	D-E in %		> E6	E6	
Baken	20	45%	35%	20%	4	85%	5%	10%
Pr. Beatrixschool	6	50%	33%	17%	1	66%	17%	17%
Binnendijk	19	58%	21%	21%	4	78%	11%	11%
Blauwe Morgenster	54	68%	13%	19%	10	68%	15%	17%
Blauwe Ster	29	45%	24%	31%	10	69%	17%	14%
Bloeiende Perelaar	41	44%	17%	39%	16	79%	14%	7%
Blokwhere	23	65%	22%	13%	3	65%	26%	9%
t Carrousel	17	59%	6%	35%	6	73%	0%	27%
Delta	21	81%	14%	5%	1	15%	20%	65%
Fuik	6	33%	34%	33%	2	20%	60%	20%
Fuut	10	50%	40%	10%	1	70%	10%	20%
Gouwzee	24	38%	29%	33%	8	83%	13%	4%
Havenrakers	40	70%	10%	20%	8	80%	0%	20%
Hoeksteen	20	60%	25%	15%	3	75%	0%	25%
Kawama	24	58%	21%	21%	5	75%	17%	8%
J.F. Kennedy	23	65%	5%	30%	7	78%	5%	17%
Klim-Op	58	71%	12%	17%	10	81%	7%	12%
Koempoelan	48	44%	19%	37%	18	48%	19%	33%
t Kofschip	29	59%	31%	10%	3	66%	24%	10%
Koningsspil		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Lourdesschool	11	55%	27%	18%	2	82%	9%	9%

Marimba	35	62%	32%	6%	2	57%	34%	9%
Meester Hays	2	0%	100%	0%	0	100%	0%	0%
Middelie		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Montessori Landsm.	23	33%	8%	59%	14	geen	cijfers	bekend
Montessori P'rend	22	64%	32%	4%	1	geen	cijfers	bekend
Nieuwe School	29	79%	7%	14%	4	80%	4%	16%
Nieuwe Wereld	31	55%	19%	26%	8	77%	4%	19%
Noorderlicht	13	85%	8%	7%	1	67%	0%	33%
Oeboentoe	27	56%	33%	11%	3	70%	15%	15%
Overhaal	11	54%	19%	27%	3	82%	0%	18%
Parelhof	45	40%	18%	42%	19	64%	0%	36%
t Pierement	22	55%	18%	27%	6	45%	15%	40%
Piramide	9	56%	22%	22%	2	67%	0%	33%
t Prisma	29	31%	28%	41%	12	48%	11%	41%
H.M. van Randwijk	11	55%	9%	36%	4	25%	38%	37%
Ranonkel	17	41%	41%	18%	3	68%	11%	21%
Rietlanden	18	61%	17%	22%	4	72%	11%	17%
St. Augustinusschool		niet	represen -	tatief		niet	represen -	tatief
St. Jozefschool	21	57%	33%	10%	2	85%	10%	5%
St. Nicolaasschool	22	50%	45%	5%	1	68%	27%	5%
St. Petruschool	43	88%	3%	9%	4	88%	10%	2%
St. Sebastianusschool	7	57%	14%	29%	2	57%	14%	29%
Spinmolen	26	62%	19%	19%	5	73%	15%	12%
Springplank	42	76%	17%	7%	3	79%	14%	7%

Stap	31	52%	29%	19%	6	65%	19%	16%
t Tilletje	10	50%	30%	20%	2	60%	20%	20%
Toermalijn	55	53%	27%	20%	11	61%	18%	21%
Trimaran	42	40%	36%	24%	10	57%	10%	33%
Trifolium	15	60%	13%	27%	4	60%	20%	20%
Verwondering		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Vlieger	30	63%	27%	10%	3	77%	6%	17%
Waterlandschool	17	47%	24%	29%	5	60%	0%	40%
Wagemaker	21	95%	0%	5%	1	95%	0%	5%
Weidevogels	65	54%	32%	14%	9	71%	17%	12%
Wheermolen	53	55%	24%	21%	11	66%	11%	23%
Willem Eggert	44	80%	18%	2%	1	88%	2%	10%
totaal	1411				288			
		A-B	C	D-E	20,41%	> E6	E6	< E6
		56,30%	23,40%	20,30%		67,55%	12,65%	19,80%

Leesresultaten groep 7 samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021

Naam school	Aantal lln.	D.M.T.			numerie k	AVI in %		AVI in %
		A-B in %	C in %	D-E in %		D-E	> E7	
Baken	21	47%	10%	43%	9	76%	0%	24%
Pr. Beatrixschool	11	27%	27%	46%	5	36%	28%	36%
Binnendijk	19	53%	26%	21%	4	78%	11%	11%
Blauwe Morgenster	54	74%	17%	9%	5	88%	6%	6%
Blauwe Ster	22	46%	36%	18%	4	81%	14%	5%
Bloeiende Perelaar	46	46%	21%	33%	15	74%	17%	9%
Blokwhere	26	58%	27%	15%	4	62%	23%	15%
t Carrousel		niet	represen -	tatief		niet	represen -	tatief
Delta	27	55%	30%	15%	4	7%	41%	52%
Fuik	8	63%	25%	12%	1	75%	13%	12%
Fuut	10	30%	60%	10%	1	89%	11%	0%
Gouwzee	27	niet	represen -	tatief		niet	represen -	tatief
Havenridders	44	66%	32%	2%	1	100%	0%	0%
Hoeksteen	16	56%	31%	13%	2	44%	12%	44%
Kawama	29	72%	14%	14%	4	83%	7%	10%
J.F. Kennedy	18	94%	6%	0%	0	100%	0%	0%
Klim-Op	62	58%	26%	16%	10	82%	7%	11%
Koempoelan	51	35%	28%	37%	19	74%	5%	21%
t Kofschip	23	52%	35%	13%	3	78%	18%	4%
Koningsspil		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend

Lourdesschool	14	22%	57%	21%	3	50%	29%	21%
Marimba	46	50%	28%	22%	10	63%	20%	17%
Meester Haye	9	11%	56%	33%	3	33%	34%	33%
Middelie		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Montessori Landsm.	29	36%	5%	59%	17	geen	cijfers	bekend
Montessori P'rend	29	62%	17%	21%	6	geen	cijfers	bekend
Nieuwe School	16	50%	19%	31%	5	63%	13%	24%
Nieuwe Wereld	39	31%	28%	41%	16	69%	8%	23%
Noorderlicht	11	82%	9%	9%	1	91%	9%	0%
Oeboentoe	20	35%	50%	15%	3	55%	25%	20%
Overhaal	18	50%	27%	23%	4	72%	6%	22%
Parelhof	48	48%	25%	27%	13	71%	0%	29%
t Pierement	10	10%	50%	40%	4	72%	17%	11%
Piramide	13	62%	15%	23%	3	54%	15%	31%
t Prisma	28	21%	29%	50%	14	39%	36%	25%
H.M. van Randwijk	15	60%	7%	33%	5	38%	50%	12%
Ranonkel	16	69%	25%	6%	1	65%	23%	12%
Rietlanden	18	67%	11%	22%	4	72%	11%	17%
St. Augustinusschool		niet	repre- s-	tatief		niet	repre- s-	tatief
St. Jozefschool	27	41%	22%	37%	10	74%	4%	22%
St. Nicolaasschool	27	67%	15%	18%	5	67%	22%	11%
St. Petruschool	66	68%	18%	14%	9	85%	14%	1%
St. Sebastianusschool	12	25%	42%	33%	4	83%	0%	17%
Spinmolen	25	56%	44%	0%	0	84%	12%	4%

Springplank	23	65%	22%	13%	3	70%	22%	8%
Stap	22	64%	23%	13%	3	95%	0%	5%
t Tilletje	14	50%	29%	21%	3	71%	0%	29%
Toermalijn	52	77%	15%	8%	4	69%	8%	23%
Trimaran	37	57%	27%	16%	6	54%	11%	35%
Trifolium	22	41%	36%	23%	5	46%	27%	27%
Verwondering		geen	cijfers	bekend		geen	cijfers	bekend
Vlieger	49	49%	33%	18%	9	78%	2%	20%
Waterlandschool	22	64%	14%	22%	5	65%	5%	30%
Wagemaker	28	39%	46%	15%	4	89%	4%	7%
Weidevogels	55	36%	29%	35%	19	47%	31%	22%
Wheermolen	54	61%	22%	17%	9	66%	14%	20%
Willem Eggert	39	52%	33%	15%	6	74%	8%	18%
totaal	1467				307			

A-B   C   D-E   20,92%   > E7   E7   <E7
 51,18%   27,04%   21,78%   67,45%   14,14%   18,41%

Spellingresultaten groepen 3 - 4 - 5 - 6 - 7 Samenwerkingsverband Waterland 2020 - 2021
--

Naam school	Groep	Aantal			
		ln.	A-B in %	C in %	D-E in %
Baken	3	10	40%	10%	50%
	4	15	40%	20%	40%
	5	22	36%	23%	41%
	6	19	68%	11%	21%
	7	21	52%	19%	29%
Pr. Beatrixschool	3	5	20%	20%	60%
	4	4	25%	50%	25%
	5	6	50%	17%	33%
	6	6	50%	17%	33%
	7	11	27%	18%	55%
Binnendijk	3	19	47%	37%	16%
	4	19	53%	37%	10%
	5	12	58%	9%	33%
	6	19	47%	42%	11%
	7	19	68%	16%	16%
Blauwe Morgenster	3	46	52%	24%	24%
	4	56	61%	14%	25%
	5	57	33%	42%	25%
	6	54	57%	30%	13%
	7	54	78%	17%	5%
Blauwe Ster	3	37	78%	11%	11%
	4	34	65%	20%	15%
	5	22	68%	0%	32%
	6	29	55%	24%	21%
	7	23	91%	9%	0%
Bloeiende Perelaar	3	55	73%	18%	9%
	4	49	80%	14%	6%
	5	49	71%	10%	19%
	6	41	59%	17%	24%
	7	46	68%	24%	8%
Blokwhere	3	29	90%	7%	3%
	4	22	82%	18%	0%
	5	26	69%	19%	12%
	6	23	65%	26%	9%
	7	26	81%	15%	4%
't Carrousel	3	24	79%	13%	8%
	4	28	50%	18%	32%
	5	23	39%	22%	39%
	6	17	47%	24%	29%
	7	17	59%	12%	29%

Delta	3	28	79%	14%	7%
	4	25	84%	8%	8%
	5	31	68%	10%	22%
	6	21	81%	19%	0%
	7	27	59%	22%	19%
Fuik	3	7	57%	0%	43%
	4	5	40%	20%	40%
	5	7	72%	14%	14%
	6	6	66%	17%	17%
	7	7	43%	43%	14%
Fuut	3	13	69%	16%	15%
	4	6	50%	33%	17%
	5	15	33%	27%	40%
	6	10	70%	10%	20%
	7	10	50%	40%	10%
Gouwzee	3	34	52%	21%	27%
	4	34	35%	35%	30%
	5	24	75%	8%	17%
	6	24	33%	38%	29%
	7	27	78%	11%	11%
Havenrakers	3	33	76%	24%	0%
	4	39	84%	13%	3%
	5	29	62%	28%	10%
	6	40	68%	17%	15%
	7	44	75%	18%	7%
Hoeksteen	3	28	61%	14%	25%
	4	27	59%	33%	8%
	5	22	55%	9%	36%
	6	20	60%	20%	20%
	7	16	38%	25%	37%
Kawama	3	37	48%	22%	30%
	4	22	50%	36%	14%
	5	30	30%	27%	43%
	6	24	63%	25%	12%
	7	29	55%	38%	7%
J.F. Kennedy	3	27	85%	11%	4%
	4	22	73%	18%	9%
	5	28	61%	29%	10%
	6	23	48%	30%	22%
	7	18	50%	33%	17%
Klim-Op	3	54	61%	28%	11%
	4	57	79%	14%	7%
	5	58	47%	34%	19%
	6	58	50%	22%	28%
	7	62	61%	24%	15%
Koempoelan	3	24	57%	30%	13%
	4	45	91%	2%	7%
	5	43	49%	16%	35%
	6	48	52%	17%	31%
	7	53	41%	23%	36%

t Kofschip	3	27	78%	19%	3%
	4	21	86%	9%	5%
	5	28	64%	14%	22%
	6	29	66%	21%	13%
	7	23	61%	30%	9%
Koningsspil	3		geen	cijfers	bekend
	4		geen	cijfers	bekend
	5		geen	cijfers	bekend
	6		geen	cijfers	bekend
	7		geen	cijfers	bekend
Lourdesschool	3	17	71%	0%	29%
	4	8	87%	13%	0%
	5	12	42%	0%	58%
	6	11	46%	36%	18%
	7	14	36%	21%	43%
Marimba	3	42	40%	36%	24%
	4	40	65%	18%	17%
	5	38	60%	24%	16%
	6	35	83%	14%	3%
	7	46	61%	26%	13%
Meester Haye	3	6	33%	17%	50%
	4	9	56%	11%	33%
	5	7	29%	14%	57%
	6	2	100%	0%	0%
	7	9	0%	67%	33%
Middelie	3		geen	cijfers	bekend
	4		geen	cijfers	bekend
	5		geen	cijfers	bekend
	6		geen	cijfers	bekend
	7		geen	cijfers	bekend
Montessori Landsm.	3	26	61%	8%	31%
	4	23	70%	25%	5%
	5	23	74%	22%	4%
	6	29	79%	7%	14%
	7	24	42%	17%	41%
Montessori P'rend	3	23	61%	17%	22%
	4	28	61%	7%	32%
	5	27	59%	8%	33%
	6	24	50%	33%	17%
	7	31	42%	26%	32%
Nieuwe School	3	22	50%	23%	27%
	4	26	73%	27%	0%
	5	23	65%	18%	17%
	6	29	69%	24%	7%
	7	15	47%	40%	13%
Nieuwe Wereld	3	29	45%	31%	24%
	4	33	70%	18%	12%
	5	50	62%	20%	18%
	6	31	45%	36%	19%
	7	39	54%	20%	26%

Noorderlicht	3	19	58%	21%	21%
	4	9	45%	22%	33%
	5	14	29%	43%	28%
	6	13	46%	23%	31%
	7	11	91%	9%	0%
Oeboentoe	3	14	86%	7%	7%
	4	21	29%	33%	38%
	5	18	39%	22%	39%
	6	26	31%	35%	34%
	7	20	15%	30%	55%
Overhaal	3	10	50%	30%	20%
	4	7	57%	14%	29%
	5	11	36%	0%	64%
	6	11	55%	27%	18%
	7	18	50%	27%	23%
Parelhof	3	47	57%	30%	13%
	4	55	44%	20%	36%
	5	43	68%	16%	16%
	6	45	49%	31%	20%
	7	48	52%	17%	31%
t Pierement	3	26	50%	35%	15%
	4	20	50%	25%	25%
	5	21	48%	29%	23%
	6	22	41%	36%	23%
	7	25	48%	28%	24%
Piramide	3	15	47%	40%	13%
	4	4	25%	50%	25%
	5	6	50%	17%	33%
	6	9	44%	45%	11%
	7	13	31%	15%	54%
t Prisma	3	28	39%	18%	43%
	4	27	30%	15%	55%
	5	27	37%	37%	26%
	6	29	38%	24%	38%
	7	28	54%	14%	32%
H.M. van Randwijk	3		geen	cijfers	bekend
	4		geen	cijfers	bekend
	5		geen	cijfers	bekend
	6		geen	cijfers	bekend
	7		geen	cijfers	bekend
Ranonkel	3	25	24%	36%	40%
	4	28	43%	28%	29%
	5	24	58%	25%	17%
	6	17	24%	41%	35%
	7	16	56%	25%	19%
Rietlanden	3	17	47%	35%	18%
	4	12	83%	17%	0%
	5	5	100%	0%	0%
	6	18	78%	11%	11%
	7	18	94%	6%	0%

St. Augustinusschool	3	29	62%	24%	14%
	4	27	44%	15%	41%
	5	29	76%	17%	7%
	6	30	60%	13%	27%
	7	28	61%	7%	32%
St. Jozefschool	3	17	59%	23%	18%
	4	27	37%	30%	33%
	5	24	71%	16%	13%
	6	21	52%	14%	34%
	7	27	56%	11%	33%
St. Nicolaasschool	3	29	76%	17%	7%
	4	24	42%	21%	37%
	5	29	48%	28%	24%
	6	22	41%	27%	32%
	7	27	59%	26%	15%
St. Petruschool	3	28	75%	14%	11%
	4	49	74%	8%	18%
	5	44	86%	7%	7%
	6	43	84%	12%	4%
	7	67	48%	28%	24%
St. Sebastianus	3	6	100%	0%	0%
	4	7	100%	0%	0%
	5	8	75%	13%	12%
	6	7	29%	29%	42%
	7	12	50%	25%	25%
Spinmolen	3	22	86%	14%	0%
	4	20	80%	10%	10%
	5	30	76%	7%	17%
	6	26	58%	31%	11%
	7	25	60%	28%	12%
Springplank	3	20	80%	20%	0%
	4	30	63%	30%	7%
	5	27	81%	15%	4%
	6	42	76%	24%	0%
	7	23	91%	9%	0%
Stap	3	22	73%	18%	9%
	4	30	47%	23%	30%
	5	37	70%	14%	16%
	6	35	65%	9%	26%
	7	22	82%	9%	9%
't Tilletje	3	7	71%	0%	29%
	4	9	56%	44%	0%
	5	7	43%	43%	14%
	6	10	50%	20%	30%
	7	14	43%	14%	43%
Toermalijn	3	45	60%	18%	22%
	4	43	67%	23%	10%
	5	46	72%	15%	13%
	6	57	61%	20%	19%
	7	52	56%	29%	15%

Trimaran	3	32	63%	22%	15%
	4	39	43%	26%	31%
	5	39	46%	28%	26%
	6	42	43%	29%	28%
	7	37	59%	19%	22%
Trifolium	3	27	96%	4%	0%
	4	30	47%	23%	30%
	5	26	42%	19%	39%
	6	15	60%	20%	20%
	7	22	64%	18%	18%
Verwondering	3		geen	cijfers	bekend
	4		geen	cijfers	bekend
	5		geen	cijfers	bekend
	6		geen	cijfers	bekend
	7		geen	cijfers	bekend
Vlieger	3	43	56%	23%	21%
	4	21	62%	19%	19%
	5	47	47%	21%	32%
	6	30	73%	14%	13%
	7	49	43%	33%	24%
Waterlandschool	3	26	19%	12%	69%
	4	19	95%	5%	0%
	5	22	14%	18%	68%
	6	16	44%	6%	50%
	7	19	47%	42%	11%
Wagemaker	3	27	97%	0%	3%
	4	25	76%	8%	16%
	5	30	60%	17%	23%
	6	21	81%	14%	5%
	7	28	46%	18%	36%
Weidevogels	3	65	58%	22%	20%
	4	71	92%	4%	4%
	5	57	70%	16%	14%
	6	64	61%	22%	17%
	7	53	57%	34%	9%
Wheermolen	3	34	65%	9%	26%
	4	43	65%	21%	14%
	5	46	85%	11%	4%
	6	51	59%	25%	16%
	7	54	41%	31%	28%
Willem Eggert	3	30	44%	23%	33%
	4	25	60%	24%	16%
	5	40	48%	30%	22%
	6	44	48%	25%	27%
	7	39	49%	28%	23%
totaal		7244			
			A-B	C	D-E
			58,26%	20,76%	20,98%

Bijlage 4: Uitstroom aantallen groep 8 en dyslexieverklaring

2020-2021	totaal	dysl.verkl.	perc.	afgegeven	Jan van Egmond	Da Vinci	Gaudi	Mandel	Blader groen	Clusius	Don Bosco	Altra	Triade	Nieuwen tijt	Gerrit Rietveld	Anders:
Baken	21	0	0,0%													
Pr. Beatrixschool	4	0	0,0%													
Binnendijk	23	3	13,0%	KLAARR									1			2
Blaauwe Morgenster	57	3	5,3%	Ond. Prof.	2											1
Blaauwe Ster	31	4	12,9%	KLAARR (3) OBD NW.	1						1					2
Bloeiende Perelaar	47	4	8,5%	Ond. Prof.	1	1				1			1			
Blokwhere	28	1	3,6%	KLAARR									1			
t Carrousel	20	1	5,0%	OBD NW.												1
Delta	27	0	0,0%													
Fuik	12	0	0,0%													
Fuut	14	0	0,0%													
Gouwzee	25	1	4,0%	?									1			
Havenridders	38	2	5,3%	KLAARR IWAL												2
Hoeksteen	14	1	7,1%	OBD NW.												1
Kawama	49	1	2,0%	OBD NW.				1								
J.F. Kennedy	26	2	7,7%	KLAARR									2			
Klim-Op	67	8	11,9%	KLAARR (5) OBD NW (3)	1	1	1		1	4						
Koempoelan	51	3	5,9%	KLAARR/ Ond. Prof./ Testpsych.					1	1						1
t Kofschip	20	1	5,0%	OBD NW.							1					

Koningsspil	23	2	8,7%	Eges															2
Lourdesschool	13	2	15,4%	Ond. Prof.		2													
Marimba	51	4	7,8%	OBD NW(2)		1				3									
				Eges, Anders															
Meester Haje	8	1	12,5%	OBD NW.															1
Middelie	on	be	kend																
Montessori L'mr	31	3	9,7%	?															3
Montessori P'rend	28	4	14,3%	OBD NW.	1			2		1									
				KLAARR (3)															
Nieuwe School	28	4	14,3%	KLAARR (2)															4
				)BD NW(2)															
Nieuwe Wereld	46	1	2,2%	KLAARR						1									
Noorderlicht	5	0	0,0%																
Oeboentoe	31	1	3,2%	Ond. Prof.						1									
Overhaal	9	0	0,0%																
Parelhof	40	5	12,5%	OBD NW(3)					1	2				2					
				Eges, KLAARR															
t Pierement	27	3	11,1%	KLAARR	1		1			1									
Piramide	13	0	0,0%																
t Prisma	27	2	7,4%	OBD NW			1			1									
				KLAARR															
van Randwijk	18	0	0,0%																
Ranonkel	29	0	0,0%																
Rietlanden	14	1	7,1%	OBD NW						1									
St. Augustinus	30	4	13,3%	OBD NW (2)										1					3
				Rood (2)															
St. Jozefschool	22	0	0,0%																

St. Nicolaasschool	26	0	0,0%														
St. Petruschool	69	1	14%	KLAARR								1					
St. Sebastianus	5	0	0,0%														
Spinmolen	24	0	0,0%														
Springplank	27	1	3,7%	KLAARR								1					
Stap	32	3	9,4%	?					1							2	
t Tilletje	10	1	10,0%	OBD NW												1	
Toermalijn	54	4	7,4%	KLAARR (3) OBD NW					2			1	1				
Trimaran	46	5	10,9%	OBD NW(1) ?(4)						4			1				
Trifolium	25	2	8,0%	KLAARR					1			1					
Verwondering	on	be	kend														
Vlieger	26	1	3,8%	KLAARR				1									
Waterlandschool	10	1	10,0%	?						1							
Wagemaker	29	2	6,9%	KLAARR Rood								1	1				
Weidevogels	56	3	5,4%	OBD NW (3)					1		1					1	
Wheermolen	57	2	3,5%	Zien in de klas AA dyslexie				1		1							
Willem Eggert	34	4	11,8%	KLAARR (3) OBD NW			1	1							1	1	
totaal ..scholen	1597	102	6,4%			7	6	5	4	6	20	8	0	14	3	2	27

